

Asgari ücret ve ne kadar olmalıydı?

- 1 -

ASGARI ÜCRET

Genel olarak bütün işçiler için, özel olarak da toplu sözleşmeler dışındaki işçiler için çok önemli bir konu olan asgari ücret, mevcut asgari ücretin yetersizliği ve hızla artan fiyatlar sonucu yine günün konusu haline geldi. Asgari ücretin gerçekçi biçimde belirlenmesi için önce asgari ücretin ne olduğunun tanınması gerekir. Asgari ücretin kaç lira olması gerektiğini cevaplamak aramaya bu soruyla başlanmalıdır.

ASGARI ÜCRET NEDİR?

Asgari ücret işverenin bir işçiye ödemesi gereken en az ücrettir.

İş Yasasının 33. maddesi gereğince çıkarılmış olan Asgari Ücret Yönetmeliğine göre asgari ücret "sosyal durum" gözetilerek alınarak işçilerin normal bir çalışma günü karşılığı olarak ödenen ve işçinin gıda, konut, giyim, sağlık, ulaşım ve kültür gibi zorunlu ihtiyaçlarını günlük fiyatları üzerinden asgari düzeyde karşılamaya yetecek ücrettir."

Önemelliği göre asgari ücret en geç iki yılda bir yenilenmelidir. Yani yönetmeliğe yeni bir belirlenme için geçmesi gereken en az zaman kısıtlaması yoktur, en uzun süre için kısıtlama vardır.

En son asgari ücret belirlenmesi 1 Ocak 1978'den beri yürürlükte. Buha göre asgari ücret güncel 110 TL'dir. 1 Ocak 1978'den en son istatistikli fiyatlar olduğu Şubat 1979'a kadar fiyatlar yüzde 80.2 oranında artmıştır. Başka bir ifadeyle 110 TL'nin satınalma gücü 61.04 TL'ye düşmüştür. Bu durumun ortadan kalkması ve gerçekten asgari ihtiyaçları karşılayabilecek bir gelir sağlanması için asgari ücret hemfi yeniden belirlenmelidir.

ASGARI ÜCRET NASIL BELİRLENMELİDİR?

Asgari ücretin en kısa zamanda yeniden belirlenmesi en önemli gerekliliği ortadadır. Üstünde durulması gereken kodu belirlenmenin nasıl yapılacağıdır. İlk aklı gelen yol mevcut asgari ücretin yürürlüğe giriş tarihi olan 1 Ocak 1978'den bugüne kadar olan fiyat artışları oranına asgari ücreti yükseltmektir. Şubat'a ait geçişme indeksleri açıklanmıştır. İndekslerde Şubat-Mart artışı bir önceki yıl kadar olacağı varsayılırsa, 1978 yılı başından bugüne kadar fiyatların yüzde 87.8 oranında arttığı görülür. Asgari ücret bu oranda artırılarak 206.38 TL olarak ilan edilebilir. Yapılması gereken bu mudur? Hayır. Çünkü böyle bir yol 110 TL'nin asgari ücret olarak 1 Ocak 1978'de yeterli olduğu varsayımına dayanır. Oysa ki o gün belirlenen ücret yeterli ol-

maktan, gös önüne alınan kıstaslar gerçekçi, bilimsel olmaktan uzaktır.

Yapılması gereken herşeyden önce asgari ücretin hangi ihtiyaçları gidermek üzere harcancığını, söz konusu ihtiyaçların nasıl giderilebileceğini belirlemektir. Ortaya asgari ücretin harcancığı tüketim modeli koymak, bu modeli fiyatlarla somutlamak gerekir. Böyle bir modelin de gerçekçi olabilmesi için bilimsel olması, matematiksel kesinlikle ifade edilebilir olması gerekir.

NASIL BİR AİLE ELE ALINMALIDIR?

Türkiye'de ortalama aile büyüklüğü 5.64'tür. Tarım dışındaki iktisaden faal olabilecek yaşta kadın nüfusun ise yüzde 75'i ev kadınıdır. Türkiye'nin sosyal durumunun özelliği bunlardır.

Ortalama aile büyüklüğünün beşten fazla olduğu görülmektedir. Buna rağmen asgari kavramı çerçevesinde aile büyüklüğü dört olarak alınmıştır. Yani ele alınan iki çocuklu bir aile ailesidir. Çocuklardan birinin iki, diğerinin de aile yanında olduğu varsayımıdır. İşçinin karısının bir işte çalışmadığı düşünülür. Ev kadınının nüfus içindeki oranı bu varsayımı gerektir. Çocukların küçük olması da yine bu varsayımı zorunlu kılmalıdır. Bu gereklilere rağmen o da "çalışan" denilebilir veya diğer kendileri çalışmak isteyebilirler. Böyle olursa çocukların kres harcama ortaya çıkacaktır. Bu harcama ailenin sağladığı geliri götürebilir. Bu koşullarda iki seçeneğe varılır. Ya kadını da çalışacak, ama o zaman kres harcaması yapılacaktır; ya da kadını çalışmayacak, kres harcaması yapılacaktır. Bu iki seçeneğin hangisi söz konusu olursa o işin alınması gereken asgari ücreti fazla etkileyecektir. Çünkü ya kadını çalışmayacak, gelir elde etmeyecek; ya da çalışacak gelir elde edecek, ama bu gelir çocukların bakımı için harcancaktır. İki seçeneğin sonucu, gereken asgari ücret açısından aynı olduğu için başta yapılan varsayımına sadık kalınacaktır. Çünkü bu varsayım Türkiye'nin sosyal durumuna daha uygundur.

YAŞAYABİLMEK İÇİN GİDERİLMESİ GEREKEN İHTİYAÇ

İnsanlar yaşamlarını sürdürebilmek için başta besleme, giyim, barınma olmak üzere çeşitli ihtiyaçlarını gidermek zorundadırlar. Bu ihtiyaçlar içinde toplumsal nitelikte olanlar da vardır. Asgari kavramı gös önüne alarak bu ihtiyaçlar teker, teker ele alınmalıdır.

Beslenme:

İnsanın yaşayabilmesi için hava ve sudan sonra

gelen ihtiyaç beslenmedir. Beslenme insanın karnisi ve vücutta bu madde ile duyulara ağızla gıdirmesi de-ğil, en aından asgari miktarda kalori, protein (bitkisel ve hayvansal), karbonhidrat, yağ, vitaminler ve mineralleri almasıdır. İnsan sadece ekme yiyerek de ağızla gıdirmesi. Ancak, bu uygulama vücudun ihtiyaçlarını gideremeyeceğinden, sağlığı bozucu, insanı yıpratıcı ve çalısamaz hale getirecek bir niteliktedir. Doğayla asgari beslenme tespit edilirken kalori, protein, karbonhidrat, yağ, vitamin ve mineraller de gös önüne alınarak sözüldür. Bu besleyici unsurların sadece birinin veya birkaç tanesinin sağlanması da yeterli değildir. Sadece günlük kalori ihtiyacından kalkarak beslenmek istense 4 kişilik bir ailenin günde 1 kg'a yakın zeytinyağı içerek günlük gerekli kaloriyi sağlayacakları görür. Ama bu ailedeki fertlerin sadece kalori ihtiyaçları ile yaşı ihtiyaçları giderilmiş olur. Aile fertlerinin sağlığının protein, karbonhidrat, vitamin ve mineral ihtiyaçları giderilmediği için kısa bir süre sonra bızıldığı izlenir. Aynı şey karbonhidrat ihtiyacı dikkate alınarak yapıldığında ise, 4 kişilik bir aile günde 1200 gr. şeker yiyerek karbonhidrat ihtiyacını giderir ama sadece kalori ihtiyacının bir kısmı ile karbonhidrat ihtiyacı giderilmiş olur; protein, yağ, vitaminler ve mineraller ihtiyacı giderilmemiş olur. Yukarıda sayılan besleyici unsurlar yapı-onarım ve düzenleme maddeleridir. Yeterli beslenmenin gerçekleştirilmesi için tümünün belirli miktarlarda sağlanması gerekir. Herhangi birinin yetersiz alınması birçok hastalığa neden olmaktadır.

"Protein yetersizliğinin klinik safhasında başlangıçta mide sindirici yoğunlaşma yetersizliği, zayıflama, hırsız değişiklikleri, neşesizlik, hırsızın azalması, çabuk yorulma gibi belirtiler dikkati çeker. Daha sonra kan kimyasında bazı değişiklikler görülür: Hemogloblin, antikorlar, enzimler ve kan proteinleri miktarı düşer. Bundan sonra semptomlar daha açık bir şekilde belirir: Başlangıçta kanışıklık olur; protein, yağ, hastalıklara eğilim artar, kan basıncı ve glisemi düşer, lenf ve böbreklerde bazı bozukluklar kendini gösterir. Ağızda gingiva ve peridontal zarın bağ dokusu kusumlarında dejenerasyon ve alveol kemiğinde osteoporoz görülür." "A vitamini eksiklik belirtileri şunlardır: gözde uyum bozuklukları, gece körlüğü, keratomalasi, öserrafalmi, solunum ve idrar yolları epitellerinin sekonder enfeksiyonlarla beraber oluşan katolik ke-ratinizasyonları (mühtemelen taş teşekkülü) ateroskleroz ve deri hastalıklarına karşı istidatın artışı."

(Devam Edecek)

DÖRT BİR YÖREDE

KISA KISA...

Esenler Belediyesi'nde çalışanlar zam aldı

Esenler Belediyesi ile DİSK'e bağlı Genel-İş Sendikası arasında imzalanan toplu iş sözleşmesi ile belediyede çalışanların gündelikleri 1. yıl 100, ikinci yıl 140 lira olmak üzere toplam 240 lira zam yapılmıştır.

Asgari ücretin tespit edilmesinden sonra gündeliklerine 30 lira daha zam alacak olan Esenler Belediyesi'nde görevli 185 Genel-İş üyesi çalışanlar ilk kez "Hizmet Özendirmesi İkrarname" olarak 15-200 günlük tutarında ücret ödenmesi de kararlaştırılmıştır.

SAĞLANAN HAKLAR

İkrarnameyle yıl 3 maaşa çıkarılması yanında yakacak yardımı olarak 8000 TL, giyim yardımı olarak 5000 TL, doğumlar 1000, evlenmelerde ise 1500 lira alacak olan Esenler Belediyesi görevlileri bayram ikramiyeleri olarak da 144 yıl 1500'er, ikinci yıl ise 2000'er lira alacaklardır.

Öğretim yardımlarının eğitim kademelerine göre 1000 - 2000 - 3000 lira olarak belirlendiği söz leşmede ayrıca izin sürelerine yasal haklara ek olarak 7 gün eklenmiş, sosyal güvenlik zammı da 100 TL olmuştur.

Esenler Belediye Başkanı Çetin Aksoy ile Genel-İş İstanbul Şube Başkanı Cemil Altan yeni sözleşmeyi imzalarken,

Yılda 35 milyon liralık çiçek ihrac ediyoruz

İstanbul (ANKA) — Hollanda'nın çiçek satıcılardan yılda 1 milyar 85 milyon florin kazandığına karşılık, Türkiye'nin çiçek ihracatından elde ettiği gelir, yılda 100 bin dolar civarında olduğu öğrenildi.

Hollandalardan alınan bilgiye göre Türkiye'de bulunan toplam 108 işletmeden yılda 87 milyon marklık çiçek ihmal eden Batı Almanya'ya satış yapan firma sayısının çok olduğu öğrenildi, bu firmaların başlıcaları Ürdün, Irak, Suriye, Lübnan ve Arap Emirliklerine daha fazla ihracat verdikleri belirtildi.

Hollanda batı ülkelerinin çoğunda çiçekçilik için büyük alanlar ayrıldığı, komünist olan Yunanistan'ın da bu konuda bızıl bir olduğu belirtildi. Vatandaşlar, Hollanda, Kolombiya, Yunanistan, Mısır, Bulgaristan, Romanya, Kenya, Güney Amerika, ABD, Hollanda, Fransa, İtalya, İspanya ve Tayland gibi ülkelerin çiçekçilik için bu yıl içinde elde ettikleri katin milyarlarca liralık bulduğuna ifade ediliyor.

İsparta'da Abdî İpekçi İlkokulu adına bazı çevreler karşı çıkıyor

İsparta (ABC) — Bir süre önce İstanbul'da öldürülen gazeteci Abdî İpekçi'nin adıyla İsparta Hanife Sultan İlkokulu'na verilmesinde bazı çevreler karşı çıkmışlardır.

İl Genel Meclisi merkez üyelerinden Cihangir Koc, Hüseyin Özdemir ve Sabit Bozboğ, Valiğe müracaat ederek İl Genel Meclisi üyesi olarak kendilerinin bu kararda görüşlerinin alınması gerektirildiğini belirtmişlerdir.

Cihangir Koc, Hüseyin Özdemir ve Sabit Bozboğ'un valiliğe verdikleri dilekçe aynen şöyledir: "İlimizde mahalle halkının ve bir özel kuruluştaki katkısıyla inşaatı tamamlanarak 1978 yılında öğretime açılan Hanife Sultan mahallesindeki ilkökula İl Öğretim Danışma Kurulu'nun teklifi ile idare kurulunun oylaması ile Abdî İpekçi İlkokulu adı verilmiştir. Milli Eğitim Müdürlüğü'nün basına yaptığı açıklamadan öğrenilmiş bulunmaktayız. Öğretime açıldığı günden bu yana mahallenin bu okulun adını değiştirilmesi mahalle sakinleri yanında bir çok İspartalı'nın tepkisine ve teklifine neden olmaktadır. Ayrıca Danışma Kurulu'nun 8 muhalif, 9 oyuyla, İl İdare Kurulunun 6 oyuyla, 2 muhalif oyla alınan bu kararın yasal yoldan ve hukuki dayanağı konusunda da tereddütümüz bulunmaktadır. Bu bakımdan okulun adının halkımız arasında manevi yoldan değeri olan ve mahalle sakinleri ile İspartalı hemşehrilerimizce behtimsen Hanife Sultan İlkokulu olarak kalmasını ilçe İl Genel Meclisi üyeleri olarak makamınızdan talep eder, saygılarımıza sunarız."

BOLU ENDÜSTRİ MESLEK LİSESİNİN UYGULAMALI DERSLERİ SÜRÜYOR

BOLU, (ABC) — Bolu Endüstri Meslek Lisesi'nin 4 yıldan beri uyguladığı sanayi ve işyerlerinde uygulamalı derslerine şimdiye dek 500'ü aşkın öğrenci katılmıştır.

Bu uygulamanın özellikle işverenleri memnundur. Öğrencilerin okullarda teorik olarak öğrendiği konular üzerinde pratik yaptıkları sonucu daha da ustalaştıkları ve iyi bir işgücü sağlandığı belirtilmektedir.

Konuyla ilgili olarak bilgi veren Bolu Endüstri Meslek Lisesi Müdürü Hüseyin Göktas şöyle konuşmuştur: "Bakanlığımızın aldığı karar bugün Türkiye'de en il-

gi uygulayan okulumuzdur. Metal, ağaç işleri, tesviye ve motor bölümlerinin öğrenenleri haftalık iki gün atölye çalışmalarını sanayi ve büyük işyerlerinde uygulamalı olarak yapmaktadırlar. Bu öğretim yılında ise 113 öğrencimiz çalışmaktadır. Öğrencilerimiz bizi işyerlerinde disiplinli ve alınyorlar, hem de piyasamız içinde pratik çalışmada öğrenenlerin yaptıkları işler kullandığından malzeme sarrafahlığı önlenmiş oluyor. İşyerleri öğrenciyi yakından tanıdığından okul sonunda kaliteli işçiyi bulmakta zorluk çekmiyor ve öğrencinin çalıştığı anda duyulan eteman sükuneti de ortadan kalkmış oluyor."

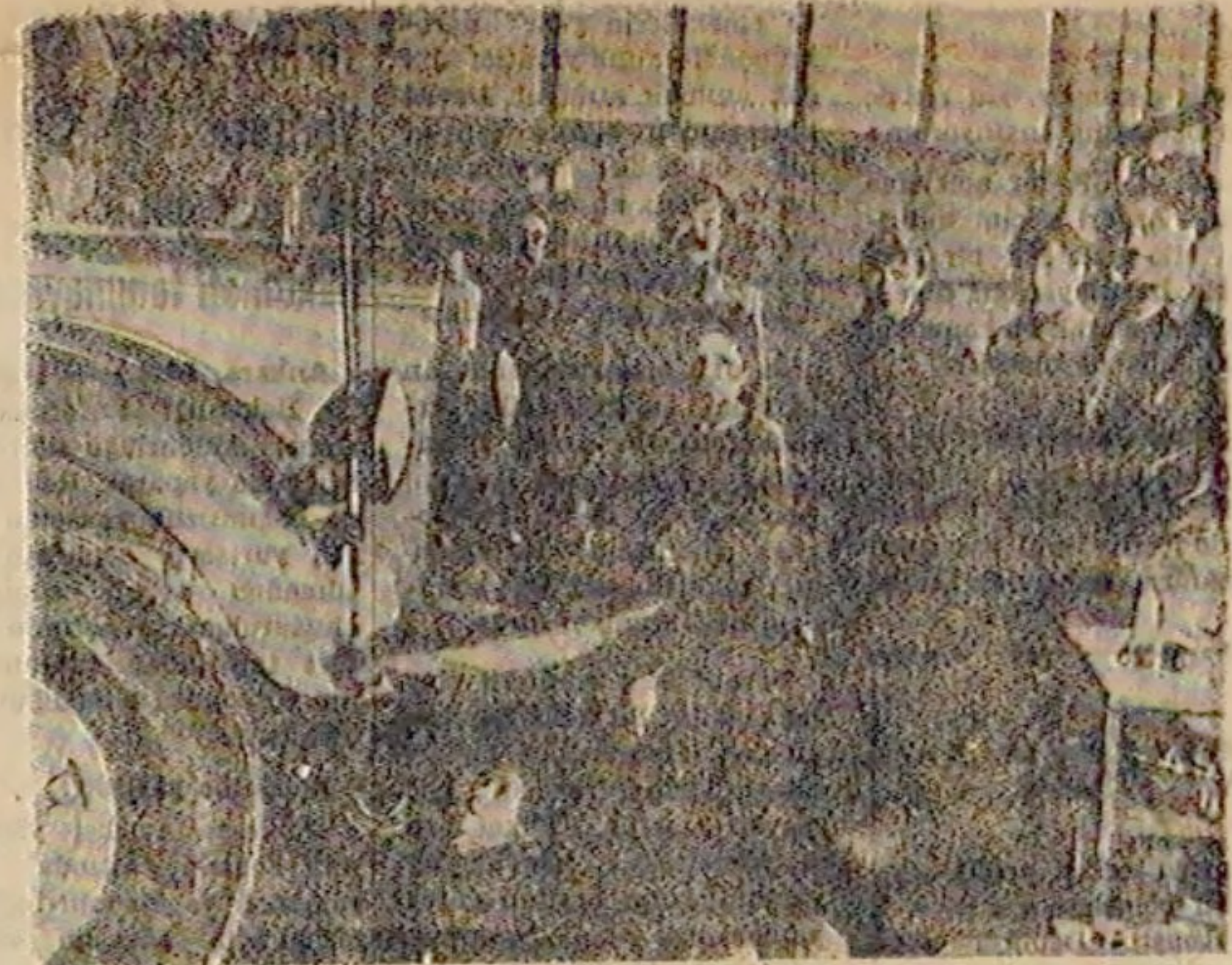
Aydın Belediyesi Kres İnşası için çalışmalara başladı

AYDIN, (ABC) — Belediye Başkanı Muhterem Ağababaoğlu, içinde bulunduğumuz yılın "Çocuk Yılı" olması nedeniyle, Aydın'da çalışan hanımların çocuklarının barınabilmesi için bir kres açılacağını söylemiştir.

Kresle birlikte kimsesiz ve yaşlılar için de bir kurumun inşası edileceğini belirten Muhterem Ağababaoğlu, konuyla ilgili olarak şunları söylemiştir:

"İçinde bulunduğumuz yıl Çocuk Yılı olarak kullanılmaktadır. Biz belediye olarak bunun bilinci içindeyiz. Aydın'da çalışan hanımların çocuklarının bakımı bir sorundur. Kres olarak belediyemize ait garajın yanındaki Aydınspor sosyal tesislerini düşünmüştük. Bu

(Devamı 8. Sayfada)

Öğrenciler, bir işyerinde uygulamada görüyor.

SİNEMALAR

Beyoğlu

11.00 - 12.35 - 13.30 - 15.10 - 16.25 - 17.55 - 19.20 - 21.15
 • DÜNYA: (49 63 61) Qingene 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
 • FİTAS: (49 93 61) İlk Vücutlar 12.00 - 14.15 - 16.30 - 19.20 - 21.15
 • BMRK: (44 24 89) Tehdit 12.00 - 14.15 - 16.30 - 17.45 - 21.15
 • ELHAMRA: (44 22 36) Sarı Emanet - Hong Konglu Baba 11.00 - 21.00
 • LALB: (44 35 95) Güneşli Bataklık 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
 • SES: (45 24 16) Kızgın Savaşçı - Gülhan Meleği: 11.00'den sonra devamlı
 • SİNE POP: (44 24 22) Surt
 • UNAL: (44 93 03) Çeylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
 • YENİ MELEK: (44 42 89) Kanca 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
 • ZAFER: (44 93 03) Çeylan - Sarhoş 13.30 - 20.30
 • AS: (47 63 15) Karayah
 • KONAK: (48 28 06) Çünedü Balkan Film Şenliği 11.00 - 12.45 - 14.45 - 17.00 - 19.15 - 21.30
 • İNCİ: (40 45 95) Dertli Pinar 12.15 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.30 - C. Test - Pazart 11.00'den sonra devamlı
 • ŞAN: (40 67 92) Kaybolan Yıllar

İstanbul

• YUMURGAN: (61 01 90) Kafa Çarşafı Gelin - Aç Gözünü Mehmet 11.00 - 13.00 - 15.30 - 18.00 - 20.30
 • BULVAR: (21 35 78) Sultan 11.00 - 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.00

• AYDIN: (21 35 53) Toprağın Oğlu - Bulbul Ailesi 11.15 - 20.00
 • HAKAN: (23 42 33) Dertli Pinar
 • KISMET: (21 17 21) Dertli Pinar
 • KRİSTAL: (21 17 21) Kanca
 • KARTAL: 75 21 27) (Parseller) Yıkılış - Panik
 • MARMARA: (28 38 60) Krokodil 12.00 - 14.15 - 16.30 - 18.45 - 21.15
 • SİNEMA SUR: (33 07 12) Öldüm Kumarı - Kadın Doktor Olunca 12.00'den itibaren devamlı
 • SİNEMA 74: (73 04 44) Baba Oğul Gelin
 • ŞAFAK: (22 25 13) Kanca
 • ÖZLEM: (21 91 29) Astronot Fehmi - Hem Seviş, Hem Dövüş 12.00'den itibaren devamlı
 • ÖZKAN: (21 81 29) Karın Nisanlısı - 12.00'den itibaren devamlı
 • NİLOUN: (21 11 60) Kaybolan Yıllar - Şabanhoşu Şa- Ban 13.00 - 15.00 - 17.00 - 19.00 - 21.15
 • YENİ METE: (Eylül) Şoklin - 5 Deliz Pazart 12.00 - 20.30

Kadıköy Okudat

• ANK: (54 02 85) Doktor Mefo'nun Adası 11.00'den itibaren devamlı
 • ATLANTİK: (44 43 70) Dertli Pinar 12.00 - 14.00 - 16.00 - 21.30
 • KENT: (38 06 13) Amerikan Fevdi
 • SİNEMA 69: (55 10 84) İyi Aile Çocuğu
 • SUNAR: (33 05 84) Toprağın Oğlu
 • SİNEMA 73: (63 09 07) (Cevizli) Panik - Yıkılış

TIYATROLAR

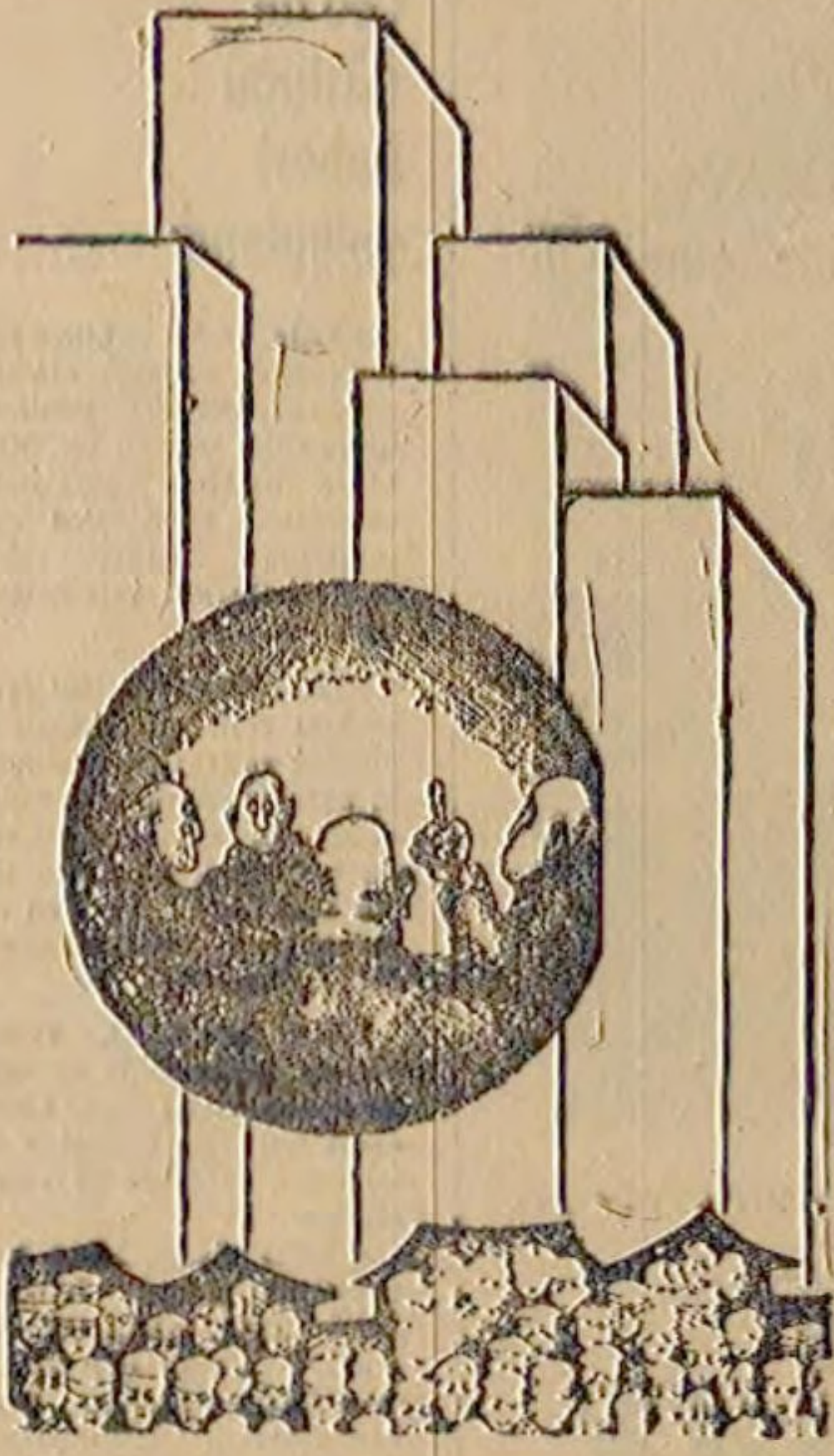
• ALİ FOYRAZOĞLU KORHAN ABAY TIYATROSU: (40 56 62) İsteyen Bile Yüzü Kara Veriyenine Zenci
 • ANAYANMA KÜMPANYA: (37 88 83) Kadıköy İhtakar Sineması) (Mete İncel Tipiksinin Aynısı (21.30)
 • BAKIRKÖY HALKEVİ: Memleketimden İnsan Manzaraları Gündüz 13.30, Çıktırtesi - Pazart 13.30
 • DEVERKUSU KABARE: (44 40 15) (Zeki Akdış - Metin Akpınar) Biz Biz Beşerler
 • GAZANFER ÖZCAN - GÖNÜL ÜLKÜ TIYATROSU: (46 80 51) Karında Evliyorum
 • İSTANBUL AKADEMİK SANAT TOPLULUĞU: (33 06 18) (Sunar Tiyatrosu) Şuğ
 • KENT OYUNCULARI: (46 35 39) Odalar
 • NEJAT UYGUR: (22 41 12) Napolyon
 • LEVENT KIRCA ARKADAŞ KABARE: (36 01 79) (Eski Çevre Tiyatrosu) Hayatı Bir Hayat Vee
 • TEYFİK GELBENE TIYATROSU: (37 87 94) (Kadıköy Tiyatrosu) Hadi Gelse İyisiziz

ŞEHİR TIYATROLARI

• FATİH: (36 53 80) Hitler Faşizmde Hayat-ı Hakikat-ı Sahneleri (21.00)
 • KADIKÖY: (36 31 21) Yarın Bütün Dünya
 • ÜSKÜDAR: (33 03 97) Patavatsız Hanımefendi (21.00)
 • TEPEBAŞI DENEME SAHNESİ: Keki arken Bir Viyennese Teklifi (18.30)

BELGESEL / BİR SEMİNER

YEREL YÖNETİM
VE
GÜÇ YAPISI

~ seminer ~

Cumhuriyetin ilk yıllarında
Belediyecilik anlayışının
oluşumu (1923-1930)

(Dünden devam)

Memlekete dönüştürülen sipariş olunan makineler ile ve getirilen uzmanlarla Ankara'da geniş bir arazi üzerinde tuğla, kiremit, kereste, kireç, elektrik fabrikası, amele evleri inşa olundu. Ankara'nın içinde bir ün taşıyan, bir ün fabrikası, bir numune firması, bir teğmiser ve gaz deposu kuruldu.

İsmail Bey'in en önemli girişimi, yeni şehrin kurulaşması için 4.000.000 m²'lik alanın istimlak edilmesidir. Bu istimlak için, 24 Mart 1925 tarihinde 583 sayılı «Ankara'da İnşaatı Mukarrer Yeni Mahalle İçin Merkez Yerler ile Bataklık ve Merzalı Arazinin Şehremanetinde İstimlakı» hakkında özel bir kanun çıkarılmıştır.

Bu kanun üç yenden oluşmaktadır. Buhardan birincisi, 1923 Anayasası'nın 74. maddesinde «değer parası peşin vermedikçe hiç bir kimsenin malı istimval ve mülkü istimlak olunamaz» denilirken, 583 sayılı kanunla yapılacak istimlakta değer parası olarak vergi değerinin 15 misli alınmasının öngörülmesidir. Değer parası olarak reyde değer değil, vergi değeri esas kabul ediliyordu. Bu gerçekçi tutum TBMM'de büyük dirençlere uğradı. Anayasa'ya aykırılığı iddia edilmesine rağmen

yasallaştı. Gelecek yıllar için çok kıymetli bir örnek verilmiş oldu.

Bu kanun aynı zamanda Ankara şehrinin gelecekteki konumunu belirlemiş oldu. Eski Ankara bırakılarak, Çankaya ile eski Ankara arasında yeni bir kent kurulacaktı. Başkentini eski Ankara'da yoğunlaşması için önemli nedenler vardı: Eski Ankara'da arsa spekülasyonu çok yüksek değerlere ulaşmıştı. Burada başarılı bir uygulama yapılması olanağı yoktu. O nedenle yeni alanlara açılmak gerekecekti. Ama şehirdeki arsa sahipleri güçlü bir çıkar grubu olarak bu kararı istememekteydi. Ne var ki «Cemiyeti Umumiye-i Belediye»de seçme ve seçilme için emlak sahibi olma koşulunu kaldırarak güç dengesi, şehri yeni alanlara siy-ratacağıdır.

583 Sayılı Kanun'un üçüncü ilginç özelliği, müzakere sırasında, şehirsel topraklarda değer artışını toprak sahiplerine mi yoksa kamuya mı ait olacağı konusunda yapılan tartışmalardır. Artan değerlerin emlak sahibine ait olmayacağı şöyle savunuluyordu:

«Medeni hiç bir memlekette eshahı ihtimaliye ve tabiiyeden nahi arazide vukubulan fevkalade tezyatı

kiymet alehtlak eshahının malı addolunamaz. Nefsele-mirde bu kiymet doğrudan doğruya beldelere veyahut cemiyetlere aittir. Birçok hükümetlerde bu gibi müm-taz arazide müttadin sekiz on misli vergi tarhedilmek-te veyahut arazil mezkure bilahare yüksek fiyatlarla sa-tılınak veyahut uzun müddetlerle icara verilerek üzere belediyeler tarafından istimlak olunmaktadır. Esasen kiymeti aslıye eshahına tediye kılındığı elhietle, ortada mağdur olan kimse yoktur. Vesaili müstereki ihtimal-iyeden mütevellit müstesna kiymetlere cemiyetin sahip olmasından daha meşru bir hak mutasavver değildir.»

583 Sayılı Kanunla Ankara'nın imarında belki de en önemli adım atılmış olmaktadır. Ankara'nın imar konisunda atılan ikinci önemli kurumsal düzenleme 22 Mayıs 1923 gün ve 844 sayılı kanunla Emlak ve Eytam Bankasının kurulması olmuştur. Bu tarihte İnşaat İşleri için kredi vererek ihtisaslasmış bir banka yoktu. Emlak ve Eytam Bankası böyle bir banka olarak kuruldu. Her ne kadar Emlak ve Eytam Bankası bütün Türkiye'nin ihtiyacını karşılamak için kuruluyorsa da ilk yıllarda kredi kaynaklarının ve fonlarının büyük kısmını Ankara'nın imarına ayırdı.

Ankara şehrinin geliştirilmesinde, çözülecek sorunlar sadece arsa ve konut sorunları değildi. Ankara şehrinin, elektrik, havagazi, su, kanalizasyon gibi altyapı sorunları da çözülmeliydi. Bu konuda yapılan ilk temalar bir ABD firması olan «Ulan» Şirketi ile oldu. Ankara'nın «modernleşmesi» için bir program üzerinde yapılan temaslarda kentsel altyapı yanı sıra 250 konutun da yaptırılması söz konusu idi. Bu müzakerelerde, yabancı şirketin imtiyaz alması değil, sadece inşaatları yapması söz konusu oluyordu. Cumhuriyet yöneticilerinin 1924 yılının ilk yarısında yabancı sermayeye karşı kışkırtıcı tutum müzakerelerin kesilmesine neden oldu. 1925 Yılında Ankara Belediyesi 50 HP gücünde küçük bir santral kurdu. 1928 Yılında ise 520 HP gücündeki dizel grupları devreye sokuldu. Hızla artan elektrik talebi sonucunda aynı yıl 650 HP dizel elektro-jen grubu imarlandı. 1927 Yılında hükümetin tutu-munda önemli bir değişme görülmektedir. 60 yıl işlet-me imtiyazı verilerek Ankara'da elektrik üretim ve da-ğıtım işleri 27 Mart 1927'de Alman Didler Firmasına devredilmiştir. Aynı tarihte aynı Alman firmasına 60 yıl süreyle havagazi işletmesi imtiyazı da verilmiş'tir. Bu gelişmelere rağmen su ve kanalizasyon işlerinin be-lediyeye yürütülmesine devam edilmiştir.

Cumhuriyet yöneticilerinin Ankara'nın imarında yabancı sermayeye ve yabancı uzmanlara açılma ba-kımından 1927'ler bir dönem noktası olarak görünür. Bu dönüştürme yalnız altyapı işletmelerinde kendisi'ni göstermiyor. Şehirde önemli binaların yabancı mimar-lara ve ileride göreceğimiz gibi şehir planının yabancı şehircilere yaptırılmasında da gösteriyor. 1928'lara ka-dar şehirdeki önemli binalar Mimar Kemaleddin, Mimar Vedat, Mimar A. Hikmet gibi Türk mimarlara yapı-ılırken, bu yıldan sonra yabancı mimarların yapıları hızla artacaktır. Bu eğilimin tersi dönmesi için, 1929 buhranını ve onun paralelinde gelişen «yerli malı ve tasarruf cemiyetinin» faaliyetlerini beklemek gereke-cektir.

Ankara şehri için ilk yıllardan itibaren, yapı mal-zenesi sağlanması, arsa temini, kredi kurumlarının oluşturulması için önemli adımlar atılmış olmasına kar-şın, hızla gelişen şehirde, gelişme belirli bir planlama disiplini içinde oluyordu. Atatürk Orman Çiftliğinin kurulması, belli başlı yolların geliştirilmesi için karar-lar aynı yıl veriliyordu. 1927 yılından sonra Ankara deneyinin belirli bir planlama disiplini içinde geliştiri-lmesi ihtiyacının hissedildiği görülmektedir. Bu dönem, İzmir Belediye Reisli İktisatçı ve İnşaatçı Prof. Prost ve Rene Dange'ye plan yaptırmak gereğini hissedilen Şükrü Kaya'nın Dahiliye Vekili olduğu dönemdir. Asaf Bey'in şehrimini bulunduğu bu yıllar içinde önce M. Haysilere eski ve yeni şehir için Löhler planları diye bilinen emlak yapıldı. Bu planlardan eski şehir için olan uygulama kabiliyeti olmadığı için red edildi. Yeni şehir için olan konut skintisi dolayısıyla uy-gulamaya konuldu. Ve Ankara Şehremaneti daha önceki bir plan hazırlamak için 1927 Mayıs'ı içinde Berlin'de Prof. Hofmann ile temas ettirildi. Prof. Hofmann, Ber-lin Yüksek Mühendis Mektebinde hocası olan Prof. Har-man Jansen ile Prof. M. Brühl tavsiye etti. Prof. Jan-sen, Berlin Şehir Planlama yarışmasını kazanmıştı. Bu temalar sonucunda, «En iyi planı elde edilebilir fik-ri ve arzusuna ile bu iki mimar ile Fransız Hükümeti Başmimarı Leon Jausseley tarafından yapılacak 3 plan dan en münasibinin bir jüri heyeti tarafından seçilme-si» fikri gelişti.

Yarışma hazırlıkları ilerlerken, şehremanetinin tek-nik kadrosu ve örgütlenmesinin Ankara'nın imarını y-nememediği ve bu statü içinde yeni plan çalışmalarını da yönetemeyeceği anlaşılarak, yeni ve güçlü bir örgüt-lenmeye gidilmesi ihtiyacı hissedildi. 23 Mayıs 1929'da 1351 Sayılı Kanunla «Ankara Şehir İmar Müdürlüğü» kuruldu.

• Ankara İmar Müdürlüğü, bugün bile Nazım Plan bülvarının sahip olmadığı yetkilerle bir planlama ve uygulama örgütü olarak kuruluyordu. Ankara İmar Müdürlüğü Şehremanetine değil, merkezi hükümete, başka bir deyişle «Dahiliye Vekaletine» bağlı idi.

• Ankara İmar Müdürlüğü, İmar Planını ve beş yıllık programını hazırlayacak ya da hazırlatarak Ba-kanlar Kuruluna tasdik ettirecekti. Plan değişiklikleri de Bakanlar Kurulu kararına bağlı olacaktı. Hazır-lanan beş yıllık programı Bakanlar Kuruluna onay-lattıktan sonra yıllık bütçelerle uygulayacaktı.

• Katma bütçeli bir idare olarak kurulmakta olan Ankara İmar Müdürlüğü, gelirlerini devlet bütçesin-den yapılan tahsislerden, satış ve kira gelirlerinden sağlayacaktı. Ayrıca istikraz yapmak hakkına sahipti. Müvazenesi Umumiye ve İhtisat Kanununa bağlı ol-maksızın uygulamaya girebilecekti. Planın uygulan-ması için gerekli bütün maliye, evkaf, hususî idare ve şehremanetine ait alanları, Bakanlar Kurulu kararı ile Ankara İmar Müdürlüğüne devrolunabilecekti. An-kara İmar Müdürlüğü kurulduğunda şehremanetinin elinde 583 Sayılı Kanunla istimlak edilmiş 4.000.000 m² arsa vardı.

• Ankara İmar Müdürlüğü bütçesi kadar yerli yabancı uzman ve personel kullanılabilecekti. Temel karar organı Ankara İmar Müdürlüğü ve Bakanlar Ku-rulunun seçtiği 3-5 üyeden oluşan İmar İdare Heyeti' dir.

Yapısı kabaca özetlenen Ankara İmar Müdürlüğü çok ilginç bir planlama ve uygulama kuruluşu olarak karşımıza çıkmaktadır. Uygulama için kendi fonu ola-bilen ve kendi karar organına dayanarak ve kendi koy-duğu kurallara göre bunları kullanabilen bir yapıdır. Kanunun kabul edildiği yılın 1928 yılı olduğu gö-zünde tutulursa Ankara İmar Müdürlüğüne tanınan olanağın büyüklüğü aşiktir.

1351 Sayılı Kanun yürürlüğe girerken Ankara İmar Planı da yabancı şehirciler arasında sınırlı bir yarış-maya çıkarılmıştı. Yarışmada, yarışmaları bağlayıcı birçok karar önceden verilmişti. Bunlardan en önemli olanı, şehrin 60 yıl sonra nüfusunun 300.000 olacağı ve şehrin eski Ankara üzerinde büyütülmeyip yeni alan-lara kaydırılmasıydı. Böylece şehrin büyümesi, spekülasyonun yüksek olacağı eski şehir üzerinde tutulma-mış, mülkiyeti kamunun elinde olan yeni topraklara kaydırılmıştı. Böyle bir kararın verilmesini kolay-laştıran hususun, karar vericilerin Ankara'ya yeni ge-lenler olması olduğu söylenebilir. Daha sonra görece-ğimiz gibi buna benzer bir karar alınabilmek 1958'e-ye ulaştığında mümkün olmayacaktır.

1929 yılında yapılan uluslararası yarışmayı Be-şir şehrinin imar planı yarışmasını da kazanan H. Jan-kazandı. Türkiye, daha sonra ülke içinde başkent-rani Brezilya örneğinden çok farklı davranıyor, mi-vaz ve kendi ekonomik koşullarına uygun bir proje-çiyordu. Bu kararda o dönemdeki dünya ekonomisi tri-ki dolayısıyla Türkiye'nin de ekonomik bunamı içinde bulunmasının etkileri, üzerinde durulacak bir konudur.

(Devam Edecek)

DÜNYA BARIŞ KONSEYİNİN
BERLİN OLAĞANÜSTÜ KURULTAYI

— 6 —

SILAHLANMA YARIŞINI DÜRDÜRMÜK

Bunun anlamı, kalıcı bir barışın garantisi olan genel ve tam bir silahsızlanma yolunda kararlı ve somut adımlar atmak demektir.

SILAHLANMA YARIŞINI DÜRDÜRMÜK

Bunun anlamı, yavaş yavaş politikasını sür-dürmek, güçlendirmek ve bu politikaya yeni ola-naklar açmak demektir.

SILAHLANMA YARIŞINI DÜRDÜRMÜK

Bu, istem barış savaşının bugünkü aşama-sının en başta gelen istemidir.

Tüm barış güçleri ve daha geniş yığınlar bu istem çevresinde birlikte hareket ediyor. Onların bu yöndeki iradeleri B.M. tarihinde ilk kez silah-sızlanma için bir Genel Kurul Özel Oturumu to-palanması ile somutlaşmıştır. Bu istemle uyumlu ola-rak sosyalist, bağımsız ve diğer barışsever ülke-ler ve siyasi partiler ile farklı görüşlü kişiler tara-rından yapıcı öneriler ve düşünceler öne sürü-lmüştür.

Silahlanmayı sınırlamaya ve sona erdirmeye başlamak için somut olanaklar vardır. Bu olanak-ların gerçekleştirilmesi için halkların, silahlanma yarışından kaç edip bu yarışa durdurma girişim-le-rini baltalayanların da dirençlerinin üstesinden ge-lererek, her zamankinden daha kararlı, daha et-kin ve daha bilinçli hareket etmesi gerekmektedir.

Barış güçleri hiçbir zaman bu kadar güçlü ve sayıca çok olmamıştır. Bu güçler, emperyalist çev-relerin basının büyük bir kesiminin de yardımı-la, ille, geçmişte de kullanılmadığı «Barış Askeri Tehdidi» gerekçesi ile yavaş yavaş «Barışa Giri-şimlerin Soya Çıkartarak Konulmadığı» Barış güçleri, silahlanma yarışında yeni bir tırmanışı çıkartan NATO ülkelerinin askeri güçlerini ve harekâtlarını artırma kararından vazgeçmelerini istemektedir. Nötron bombasının üretimini ve NATO çevrelerinde benimsenmesini önlemektedir. Barış güçleri, Çin Halk Cumhuriyeti ilkerleri

nin silahlanma yarışını durdurma için somut ön-lemlerin geliştirilmesini katılmayı ve bu önerileri benimsemeyi red etmelerinden özellikle SHL, İran ve Güney Afrika'da en güçlü destek var-melerinden büyük bir endişe duyulmaktadır. «Sava-şın Kaçınılmazlığı» tezi ile bağlantılı olan bu tu-tum yumuşamanın ve barışın çıkarlarına büyük zararlar vermektedir.

Dünya Barış Konseyi barış için uğraşta bulu-nan, barışa somut katkılarda bulunmaya hazır olan herkest silahlanma yarışına son verilmesi için güçlü ve etkin bir hareket başlatmaya ça-ğırıyor.

Kitle gösterileri, mitingler düzenleyerek, par-lamentolar ve hükümetlere dilekçeler, istekler, protestolar göndererek, barış güçlerinin ulusal ve uluslararası toplantılarını düzenleyerek, ulusların barış için olan istek ve iradelerini dile getiren her türlü biçim ve yöntemlerden yararlanarak, şu en acil ana amaçlarımıza ulaşabilmek için çabaları-mız yoğunlaştırılmalıdır.

NÜKLEER SİLAHLARA HAYIR!

SSCB ile ABD arasında stratejik silahların si-nirlendirilmesi için bir anlaşma imzalanmasını ve yürürlüğe girmesini isteyelim. Beş nükleer gü-cün SSCB, ABD İngiltere, Fransa ve Çin arasında, nükleer silahların her türünün yasaklanması ama-cı ile derhal görüşmelerin başlamasını isteyelim.

NÖTRON BOMBASINA HAYIR!

Kamuoyunu aldatarak nötron bombasının NATO'ya benimsenmesini amaçlayan militarist-lerin manevralarının gerçek yüzdünü ortaya çıka-rarak, kitle kırım silah ve sistemlerinin üretimini yasaklanmasını isteyelim.

SAVAŞ BÜTÇELERİNE HAYIR!

BARIŞ BÜTÇELERİNE EVET!

Savaşı amaçlayan harekâtların sürekli artı-şlarına son verilmesini isteyelim. Ekonomik ve as-kersel bakımdan güçlü devletlerin, neşinden ö-nce Birleşmiş Milletler Güvenlik Konseyindeki sü-rekil üye devletlerin silahlanma bütçelerini azalt-

malarını, bu kayıtların gelişmekte olan ülkelere yardım için, açlığın, sefaletin, hastahkaların ve co-haletin bertaraf edilmesinde için halkların yaşam ko-shullarının iyileştirilmesi için kullanılmasını iste-yeelim.

Silahlanma yarışının durdurulması, silahsız-lanmanın gerçekleşmesi ve barışın sağlanması ho-pimizin ortak sorunudur.

Ortak belirgimiziz etrafında kararlı eylemleri mizi gerçekleştirelim.

Yaşayabilmek için kitle kırım silahları yok edilsin!

Silahlanma yarışı durdurulsun!

DÜNYA BARIŞ KONSEYİ OLAĞANÜSTÜ
KURULTAYINDA TÜRKİYE HAKKINDA
KARAR

Dünya Barış Konseyi Kurultayı, Türkiye'deki son gelişmeleri büyük bir kaygı ile izlemektedir.

Yalnızca 1973 yılında 1000'den fazla can ala-rak tirmanan faşist terör, Türkiye'de 13 ilde si-kiyohetim ilan edilmesine yol açmıştır.

Türkiye'de artan faşist ve yolağır tehlikesinin bölgedeki barış ve yumuşamaya karşı büyük bir tehdit oluşturduğu aşiktir.

Avrupa'da demokrasi ve insan hakları açısın-dan Türk Ceza Kanunu'ndaki Müsölini yasa-la-rından alınmış maddelerin iptali için dünya de-mokratik kamuoyunun aktif desteği de gerek-mektedir. Bu maddeler, Helsinki Nihai Sened'i'nin 7. ilkesine aykırı olarak yalnızca Türkiye Komünist Partisi'ni yasaklamakla kalmamakta, sile şik Tür-kiye'deki tüm barış ve demokrasi güçlerine karşı da kullanılmaktadır.

Dünya Barış Konseyi, Türkiye'deki barış, de-mokrasî ve ilerleme güçleriyle ve onların, faşiz-min tirmanmasını durdurma ve ülkelerinde tüm demokratik hakları kurma savaşınıyla sürekli da-yanışmaya çağırır.

SON

Kapitalizmin fekelci aşamasını incelerken sözde "sosyalizasyon"un ne anlama geldiğini gördüğümüz gibi, sosyalist hukuku incelerken de "liberalleşmesi" diye adlandırılan sürecin gerçekte ne olduğunu gördük

Eylemde ve
Gerçekte
HUKUKUN PAYI

→ SON →

K. ZELINSKI

SOVYET
EDEBİYATI

- 145 -

Sovyetler Birliği halklarının ulusal edebiyatları farklı tarihsel koşullarda gün ışığına çıkmış ve ilk adımlarını farklı ortamlarda atmıştır. Farklı ulusal geleneklerden kaynaklanırlar. Yeni bir içerik yaratmak devrimel gelişmelerin yarattığı yeni duyguları dile getirmek, kendi halkının başından geçenleri anlatmak göreviyle karşı karşıya bulunan genç bir Sovyet yazarının önce kendi ulusal edebiyatının deneylerine ve mirasına başvurması doğaldır. Bu miras sözlü halk edebiyatıyla sınırlıysa, yazar bu sözlü edebiyatı temel alır. Gerçekten de, birçok ulusun edebiyatında şifir ege men türdür. Tüm Sibirya'nın bir şifirsel ülkesi olduğu söylenebilir. Orta Asya ve Kuzey Kafkaslar için de aynı şey geçerlidir.

Özellikle, tunduralardan, Sibirya taygarlarından, Uzak - Doğu'dan, Beş Yıllık Plan dönemlerinin şantiyelerine koşup gelen yazarlara karşı şifirler ve sevgi besliyoruz. Son derece şifirsel, güzel hikayelerin, Ormanın üzerindeki ışıklar ve Sukpayın Akıp Gittiği Yerler hikayelerinin yazarı Udege kabilesinden Canlı Kimonko bunlardan biridir. Udege'ler Şikhot - Alın dağlarının eteklerinde yaşayan küçük bir avci kabilesidir. Kimonko, Kabarovsk'da okula başlamış, sonra Leningrad'daki Kuzey Halkları Enstitüsü'ne devam etmiştir. Yurduna dönmüş, köylü Sovyetli başkanı, daha sonra da bir avci kolhozunun başkanlığını yapmış, bir av sırasında ölmüştür.

Genç bir Mansi şairi olan ve ünlü şifir kitabını yayımlayan Yuvan Şestaloğlu türden yazarlara bir başka örnektir. (Fransa'dan dah geniş bir bölgede yaşadıkları halde, nüfusları 7 bini aşmayan) Mansi'ler Sibirya'nın Kuzey Batı'sında Ural'ların ardında yaşarlar. Mansi'ler ve Kanti'ler çok dikkat çekici ve şifirsel bir folklorla sahiptirler; ama cahil ve diğer topluluklardan soyutlanmış yapayalnız bir hayat yaşıyorlardı. Oysa bugün, Sovyet şairi Yuvan Şestaloğlu dünyanın tüm devrimel olaylarına ilgi duyuyor ve Ural'ların ardından Afrika zencilerine söyle sesleniyor: "Kalkın, halkın, Lumumba'nın acısını izleyin."

Genç şairin mısralarında Mansi sözlü sanatının ritmi ve canlılığı çağımızın eğitim görmüş Sovyet vatandaşının geniş ufkuyla birleşir.

Çiçe ağaçların ve sarmaşıkların köklerini karahınlara daldırdıkları yerde Eski efsaneler, gevşek inançlar bize vahşi dediler. Nasıl da yalan söyler efsaneler! Benim orman halkının şerefine bu gün, Şarkılar söyleniyor, şarkılar! Taygarının rüzgarlarının eşliğinde

Bu sanatkârların eseri olan çok ince işlenmiş gümüş eşyalara birçok Batı müzesinde, örneğin Londra'da rastlanır. Bir dağın tepesine kartal yuvası gibi tünemiş olan Kubacı boyunun gümüş oymaları bu türdendir.

bu şarkıyı mırıldanan ben, Vahşiler arasında büyüydüm Şair olabilir miydim?

Uzak Doğu'da oturan, avcılık ve balıkçılık yapan Nanay şairi Akim Samara'dan da söz edilebilir. İkinci dünya savaşında cepheye gönüllü olarak gitmiş ve Stalingrad önünde vurulmuştur. Şifirleri ölümden sonra yayımlanmıştır. Nanaylar, Uzak Doğu'da tayga imakları boyunca yaşayan küçük kabilelerden biridir. Nanay "insan" anlamına gelir. İster istemez, Belorussyalı şair Yanko Kupala'yı hatırlarız. Gorki, kısırdır. Onun, bir Belorussyalı'nın rüyasının "Kenyano Kupala'yı çok sever ve ona "Belorussya'nın şairisine insan diyebilirim" olduğunu söyleyen birkaç mısraını hatırlıyorum.

Bu sözler çarlık Rusya'sında devrim öncesinde yazılmıştı. Bugün sömürge boyunduruğundan kurtulan yüzyıllarca halk için, bu mısralar yeni bir anlam kazanmaktadır. Gündümüzde milyonlarca, milyonlarca kişi "insan adını alma" ya hak kazanmak özlemi içinde. Yine bir Nanay olan Grigori Kocer'in Büyük Bir Evin Sonu adlı romanı iki buçuk milyon nüsha basılmıştır.

Ulusal politikanın ilke ve özellikleri asıl küçük halkların ve kabilelerin kaderi üzerinde yarattığı etkilerle ölçülebilir. Lenin'in Sovyet Devleti'nin ulusal siyasetinin temeline koyduğu ilkelere tartışmasız bir şekilde doğrulandıklarını kimseler inkâr edemez. Komünizme yabancı kişiler bile bu gerçeği kabul etmek zorunda kalmışlardır.

Örneğin, Kafkas dağlarındaki küçük Dağıstan Cumhuriyeti'ni ele alalım. Bu Cumhuriyetin bir milyonu geçmeyen nüfusu, otuzdan fazla dil konuşmaktadır. Cumhuriyetin bazı bölgelerindeki köylerde, aynı köy halkının farklı farklı lehçeler konuştuğu bile olur. Belki de Dağıstan dünyanın en fazla ulusu bir arada barındıran ülkesidir. Burada, bu ulayın nedenleri üzerinde duracak değiliz. Kuskusuz başlıca neden, Kafkas sıradağları boyunca uzanan yol üzerine yerleşmiş küçük kabilelerin, bu yoldan akıp geçen daha güçlü kavimlerin göçü sırasında etvar dağlara sığınmaları ve dağ kovuklarına saklanmaları olmalıdır. Bu durumda, küçük kabileler, isteseler de istemeseler de birbirlerinden ayrı, soyutlanmış olarak kalıyorlardı. Dağların meyilleri üzerindeki küçük topraklarda hayvancılık ve tarımsal eylemleri böylece geliştirdi. Geçen yüzyılın sonunda, bu kabilelerin önemli bir bölümü başta gümüş oymacılığı olmak üzere çeşitli zanaatler öğrendiler. Bu sanatkârların eseri olan çok ince işlenmiş gümüş eşyalara birçok Batı müzesinde, örneğin Londra'da rastlanır. Bir dağın tepesine kartal yuvası gibi tünemiş olan Kubacı boyunun gümüş oymaları bu türdendir. Bu boy kendisi diline sahiptir ve kendi dilinde bir gazete yayımlamaktadır. Dağıstan bölgesi gerçek bir Babil Kulesidir. Bugün, Dağıstan'daki okullarda eğitim yedi dilde yapılmaktadır.

(Devam edecek)

Ünlü Amerikalı bilim-kurgu yazarı Isaac Asimov'a ait olan benzetme kullanılırsa, bilimin giderek sınırsız bir bahçe haline geldiği söylenebilir. Bu bahçenin değişik bölümlerinde, insan grupları kendi özel paylarını isterler

- 46 -

Tanıdığımız biçimle çağdaş toplum, maddi kültür yönünden sahip olduğu her şeyden: Teknik olanaklardan, yollardan, haberleşme araçlarından, ev, bir anda yoksun kalsa, evrenin ilk dönemlerindeki el değmemiş doğayla yeryüzü bırakılsa ne olurdu sizce? İnsanın Taş Devri'ne ve ilkel topluma geri döndüğünü mi sanıyorsunuz? Hiç de değil! İnsanın kuskusuz çok büyük sıkıntılar çekmek zorunda kalacağı ve ilerlemesi ansızın yavaşlayacağı. Ama yalnızca birkaç on-yıl için. Bu arada uğradığımız maddi kültürden yeniden kuracak, onu bilim ve mühendislikte en yeni başarılarla toplayacak. Ama insanlık, kültürel mirasından ansızın yoksun kalsaydı, yeryüzüne kesin bir çöküş ve soysuzlaşma egemen olacaktı.

Şu eskilmiş deyim hiç sevmemiştir: «Zihinsel kültür zenginliği». Bu deyim, zihinsel kültürün, Al Baba'nın ya da Aladdin'in hazinesi gibi bir şey olduğunu akla getiriyor. Dahası, zihinsel kültür zenginliğine elini uzatanın, kendini parak üstlerle donatır gibi bilgiyle süslenileceğini düşündürüyor. Oysa bunu yapmak «çözümler» bir şeydir. Daha kötüsü, bazı kişilerin, bu kaba «tüketici» tutumu, bilgi ve kültür pınarından içmenin tek ve doğal yolu olarak görülmüştür.

Zihinsel kültür, sahibi belirsiz bir zenginlik değildir; tersine, bir benzetme yapmamız gerekirse, uğradığımız doğrudan doğruya insanlık tarafından biriktirilen damıtılmış enerjidir. Sorun, bu toplumsal enerjinin, kişinin kendi zihninin enerjisi haline nasıl dönüştürüldüğüdür. Bunun tek yolu vardır: Öğrenim ile yaratıcı uğraş. Baskıların yaratıcı bilgiyi edilemez ile kişinin kendi bağımsız zihinsel çabasıyla hiç bir zaman karşı karşıya koymamak. Bağımsız ve yaratıcı bir zihinsel çabaya desteklenmeyen öğrenim, hazır reçetelerin düşünülmesizce öğrenilip özümlemesinden başka bir şey değildir. Bu da, sözün tam anlamıyla öğrenim değil, göndi egelmektir. Yaratıcı uğraş, sürekli öğrenme, araştırmaya ve yeni bilgi verilerinin eleştirel biçimde yeniden değerlendirilmesine dayanmadıkça, zamanla gelince, en kötü türden boş hayal haline dönüştürerek yozlaşabilir. («yaşayın öğreniyorsunuz»). Goethe'nin belirttiği gibi:

«Her zaman, ataların miras olarak senin payına bıraktıklarını,

Kazan onu, sahiplen sana miras kalanı!

Hiç kullanılmayan şeyler salt bir ağırlık ve bağ ağırdır,

Zamanının yarattığı şeyler, tek onlar değer taşır.»

Lenin, yalnızca insanlığın tüm kültür mirasının öğrenilmesi için çağrıda bulunmakla kalmamış, bu mirasın eleştiril bir analizden geçirilmesini de ısrarla istemiştir. Okumanın yoğun zihinsel çaba yönünde Lenin'e sağladığı ileticiliği anlamak için, onun incelediği ekonomik ve felsefi kitaplar üzerindeki notlarını okumak gerekir. Lenin'in incelediği hemen her pasajın yanında, onun düşüncesinin çe-

Gençlik
ve
Toplum

kirdiğini içeren eleştirel bir yorumu vardır.

Marks da, okurken hemen hemen aynı yaklaşımı benimliyordu. Daha çocukluğundan başlayarak, okuduğu kitapların geniş bölümleri not etme ve bu bölümleri kendi yorumlarıyla tamamlama alışkanlığını geliştirmişti. Marks, her zaman bilimin yeni bir alanını incelemek için, bu alanı ayrıntılı bir şekilde araştırmaya gelmişti. Marks, baskıların düşünceyi ezbereyle yazmaktan öbeldiğince uzattı. Daha çok, baskıların düşüncelerini ve fikirlerini kendi araştırmalarında bir başlangıç noktası olarak, bir araç olarak aldı ve «Kelam'dan doğmuş» kendi «dünyasını» kurmak için onları birer yapı malzemesi olarak kullandı. Marks, «hukuk alanının tümü aracılığıyla bir felsefe sistemi» kurmaya kalkıştığında 19 yaşındaydı. Ve o yaşta, bu konuda derinlemesine bir incelemeyle giriş niteliğinde el yazısıyla 300 sayfa tutan bir yapıt hazırladı. Aynı yıl, felsefe ve sanat tarihikonusunda el yazısıyla 24 sayfa dolduran bir de diyalog yazdı.

Böylece Marks, okuduğu eltilerin ardından, sorunları kendi açısından aydınlatmak çabasıyla elleri dolusu yapıt ortaya koydu. Marks'ı sonunda insanlık kültürünün ön safina oturtan ve daha sonraları bilimde gösterdiği kabarmanlığa olanak sağlayan işte bu dev zihinsel çabaydı.

Sonuç olarak diyebiliriz ki: insanlığın kültürel mirasına, kendi çapında da olsa katkıda bulunmak için her genç, bilgisini genişletmeyi ve düşünme düzeyini ilerletmeyi ideal bir yol olarak görmelidir.

Her zeki insanın düşünce olgunluğu kazanma yolunda ilerlediği büyük insan kültürü laboratuvarında, sanat ve felsefe olağanüstü dönemde bir rol oynar.

Her ne kadar konuya yaklaşmanın en iyi yolu kesinlikle değilse de, fiziki iyile bilmeden matematiği incelemek mümkündür. Kişi, maddelerin dirençli incelemleri beynini aşırı derecede doldurmadan doktor olabilir. Astronomiyi bilmeden, istatistikle uğraşarak ve araçlar ile edebilir. Kişinin elinden gelmeyen tek şey, felsefeyi ve sanatı bilmeden kültürel bir insan olabilmektir. Felsefeyi ve sanatı dikkatlice incelemekten herhangi bir uğraş alanında gerçekten başarı kazanmanın umulamayacağı söylediğimiz zaman, belki de çok aşırı görüme tabihkesine giriyorum.

Ünlü Amerikalı bilim-kurgu yazarı Isaac Asimov'a ait olan benzetme kullanılırsa, bilimin giderek sınırsız bir bahçe haline geldiği söylenebilir. Bu bahçenin değişik bölümlerinde, insan grupları kendi özel paylarını isterler. Bir yandan bireysel paylar küçülürken, öte yandan bahçe genişledikçe sürekli bir yeni işçi sell bahçeye akmaya devam eder. Her bir bahçıvan, kendi alanındaki bitkilere göltide daha çok bağlaşıyor; onların her birini, en küçük sürgünde varınmaya kadar sevgi ile özenle inceliyor. Ama bahçıvan, kendi özel payıyla uğraşıp dururken, bahçenin değişik bölümlerinde neler olup bittiğini izleyemediği gibi, komşularının yaptıkları hakkında bile pek az fikir sahibi olacaktı. (Devamı Var)

sonra öğrenimine devam etmemişti. Fakat savaşın ön ceki yıllarda, özellikle Karşın dan ayrıldıktan sonra, çok kitap okumuştu. Daha çok fen, astronomi, dünya tarihi ve biyoloji konularında kitapları tercih etmişti. Şimdi yalnız kaldıklarında doktoru soru yağmuruna tutuyor ve ondan olumlu, inandırıcı cevaplar alıyordu. Savaş, tarih, hayatın başlangıcı, evren ve güneş sistemi hakkında konuşuyorlardı. Doktor, ona Pastör ve Mechnikov'dan söz etmiş, aşılara ilişkin hücrelerin oluşmaları hakkında bilgi vermişti. Bu konuşmalar, genellikle gece başlar ve gece yarısından çok sonraya, görevli hemşire söylenmeye başlayana kadar devam ederdi.

Buunla beraber doktor, bir geldi mi, hemen değişiyor ve o eski ukala, kendini beğenmiş, poz kesen kişi oluyordu. Lunin, bunun utanç verici ve güven yitirici olduğundan ileri geldiğini tahmin etmişti.

Lunin, uzun süre önce, doktorun, Serov ile Hilda konu sundaki atışmalarını takiben bir daha kadınlara karşı bahşanları ile ilgili ağızına tek kelime almadığına dikkat etmişti. Aldığı ders, amacına ulaşmıştı. Ve şimdi Lunin'in yanında doktor, en popüler konuşma temalarından birinden daha olmuştur, saf ispir todan.

(Devam Edecek)

Bu konuşma, Lunin'in baş ucunda oluyordu. O sırada kulübenin küçük penceresinden bir uçağın ileri doğru fırladığı ve gökyüzünde bir anda kaybolduğu görüldü

İşin kötü yanı, ikinci Filonun pek yakında uçak alma umudunun bulunmamasıydı. Ne de olsa, Hürriçane'leri alalı çok olmamıştı. Ve işte 1 Ekim'de, onları daha çok üzen bir olay daha oldu. Birinci ve Üçüncü Filolar cep he garisinden yeni Sovyet uçakları ile üsse döndüler.

Lunin, yattığı yerden onların güçlü seslerini bütün gün duyuyordu. Bu arada Binbaşı Proskuryakov, kliniğe gelecekti. Lunin'i ziyaret etmişti. Çok neşeliydi. Alayında bugüne dek bu kadar güçlü uçaklar olmamıştı.

Kendi zavalıllıkları karşısında ikinci filonun pilotları, ar kadeşlerine ait olan yeni uçaklara kıskançlıkla bakıyorlardı. Kıskançlıkta içlerini co kıyorlar ve izlenimlerini paylaşmak üzere Lunin'in yanına koşuyorlardı. Coşkunlukların sonu yoktu. Ne harika uçakları bunlar. Kolaylıkla havalandırıyor, dindim yük çektiler, tırmanabiliyor ve iniş yapıyorlardı. Hızlarına gelince, 1-16'lar, Hürriçane'leri ve Messerschmitt'lerden süratliydi.

Herkes, sabırsızlıkla Messerschmitt'lerin yeni Sovyet uçakları karşısında ne yapacaklarını bekliyorlardı. Fakat Al man uçakları, bunlardan kaçıyorlardı. Yeni uçaklar, ne zaman Ladoga Gölü üzerinde görünürler, Messerschmitt'ler kaçmayı ya da bulutların arasına saklanmayı tercih ediyorlardı.

Kostin, kalın dudaklarını

«Meserschmitt'lere karşı savaş taktikimizi değiştirmemiz gerek», dedi.

Tatarenko, «Değiştirmek mi?» diye homurdandı. «Bu taktik değiştirme sorunu değil, Messerschmitt'lere yapılabilecek şey, sadece onları ko valamaktır.»

Bu konuşma, Lunin'in baş ucunda oluyordu. O sırada kulübenin küçük penceresinden bir uçağın ileri doğru fırladığı ve gökyüzünde bir anda kaybolduğu görüldü.

Tatarenko, «Gördünüz mü, Yıldız Binbaşı?» diye haykırdı. «Çok güzel, değil mi? Hem güçlü hem zarif! O in ce gövdeyi, kanatların hafif

kiymını görüyor musunuz? Bu uçağı gördüğüm zaman canım takla atmak istiyor.»

«Evet, Hürriçane'leri uğursuzluk getirmişti. Artık herkes bunu, anlıyor ve kimse onları savunmuyordu. Kuşku suz, Yermakov'da artık eski ısrardan vazgeçmişti. Aksi ne eskiden onlara bu kadar kolay güvenmiş olduğu için kendisine kıızıyor ve şimdi Hürriçane'lara hırsla saldırıyordu.»

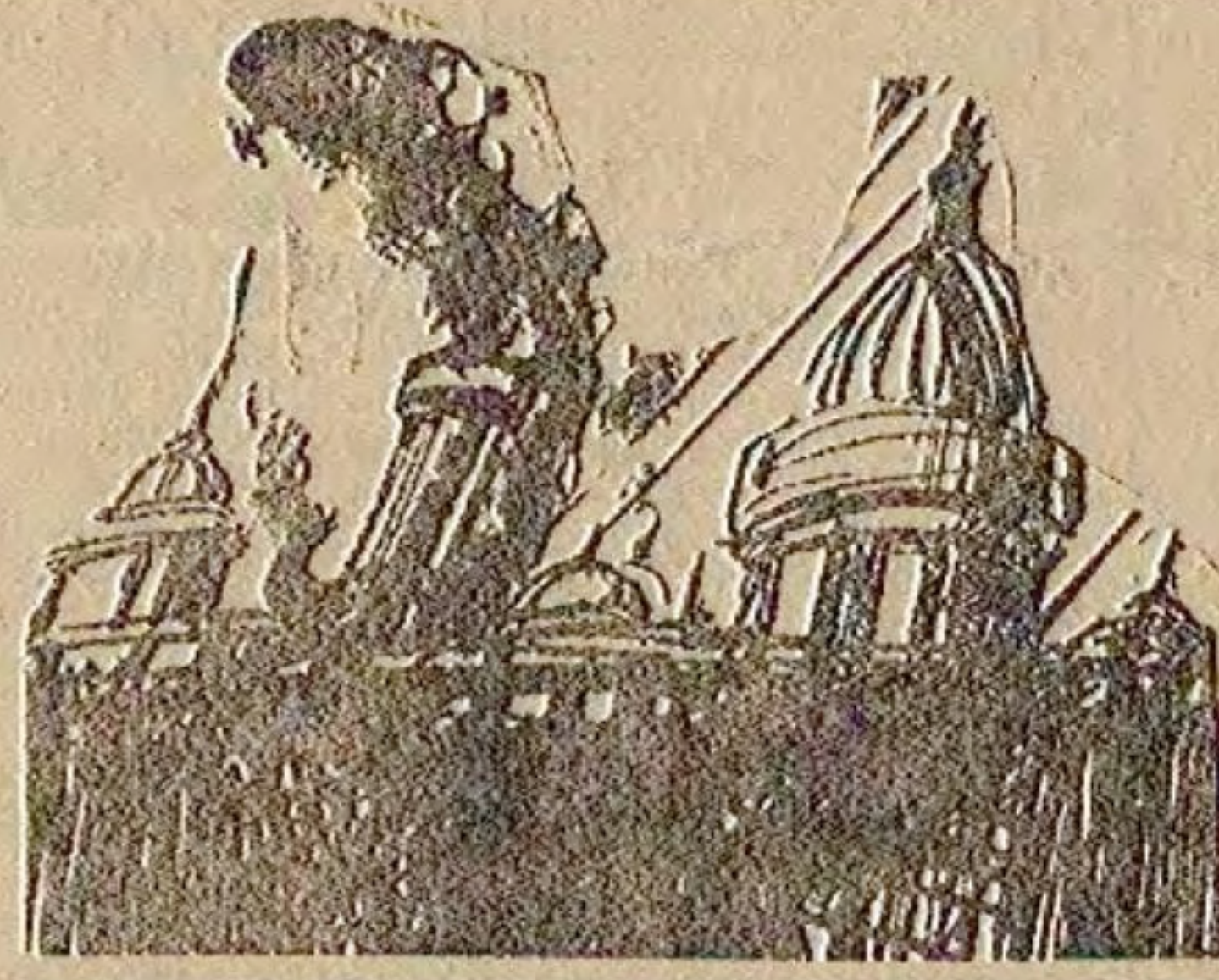
Bir defasında Lunin'e «Ne dersin, Konstantin İgnatyevich?» diye sormuştu. «İngi lizlerin kendileri acaba böyle kötü uçaklarla uçuyorlar mı?»

Lunin, bu soruya cevap

verememişti. Nereden bilebi lirdi?

«Çok iyi uçaklarla uçtuklarını sanmıyorum», dedi. «Baksana Rımanlar kentleri ni nasıl kolaylıkla bombardı man ediyorlar. Burada ise Al manlar, savaşın ilk hafto larda dahi kendilerini o kadar özgür hissedemediler.»

Lunin'in bacağındaki şiş, giderek azalmıştı. Artık onu bükemiyordu. Fakat kendisi ne itileşmesi ağır görünüyordu, aydağı kalkacağı günü sabırsızlıkla bekliyordu. Bununla beraber, gerçeği söylemek gerekirse, sanki neden endişe ediyordu? Yataktaki kalmasının ne sakıncası vardı? Kalksa bile ne ile uça-

“Teslim Olmayanlar Ölmez”

Nikolai Chukovsky

cağırdı. Yermakov da böyle de mişti.

«Kendini gerçekten toparla biraz, Konstantin İgnatyevich. Rahatla ve kendine gel. Sen kendine düşen görevi yapıp, Niçin biraz dinlenmi yorsun? Madem talihisi bir olay sonucu yatağına düştün, hiç olmazsa bundan yararlan.»

Fakat Lunin sadece kışkırtıyı almıştı. O, dinlenmek istemiyordu. Uçtuğu zaman hiç yorulmazdı o. Yorulsa bile, bu sadece kendisini ilgili lemi bir sorundu. Onu dinlendiren, elinden hiç bir gelmemesiydi. Bu denli çaresiz olması, ona çok gıc

geliyordu. Bakılmağı alışık değildi. Hep kendi başına ya şamış ve kendi kendisine bakmayı alışkanlık haline getirmişti. Hastanede yatarken kendisi ile ilgili olarak yapı lan konuşmalar onu rahatsız ediyordu. Uvarov, Proskuryakov, Yermakov, pilotları, makli nistler, Masha ve özellikle Dr. Gromeko dahil herkes, onun sağlığı ve rahatsızlığı ilgililiydi.

Doktor, klinikteki bekleme odasının bir köşesinde yatıyordu. Bu nedenle, Lunin, onu herkesten çok görüyor ve artık ona başka gözle bakıyordu. Ne olduğuna karar verememişti. Ya doktor birden değişmişti ya da Lunin,

Çalışmalarını aralıksız olarak sürdüren Giresunlu judocular toplu halde.

Giresunlu Judocular çalışmalarını sürdürüyor

GİRESUN, (ABO) — Giresunlu kız ve erkek judocular antrenörleri Selami Çelebi başkanlığında çalışmalarını aralıksız olarak sürdürmektedirler.

İlk başlatılarda Rize'deki grup müsabakalarında kazanan Giresunlu judocular

çok başarılı çalışmaları Selami Çelebi «En kısa zamanda İstanbul'da tüm Karadeniz'de daha sonra da yurt çapında duyuracağız» demektedir.

Öğrencilerinin henüz müsabaka tecrübesine sahip bulunmadığını söyleyen antrenör Selami Çelebi bundan

buyle netyerde yapılacak müsabakalara bölge olarak katılacaklarını ifade etmiştir.

Halen 10'u bayan olmak üzere toplam 90 judocunun bulunduğu Giresun'da çokluk yıllı müsabakaları tertip edilecektir.

Karşıyaka E.pilsen'e karşı çok iddialı

İZMİR, (A.A.) — Deplasmanlı basketbol da Beşiktaş'ın galibiyetiyle final grubunda üçüncülüğü garantileyen Karşıyaka, bugün Atatürk spor salonunda Efes Pilsen'e zorlu bir puan savaşımı yapacaklardır.

Amaçlarını plasmında

ikinciliğe tırmanmak olduğunu söyleyen antrenör atakan Karakaplan, «Bugün saat 17.30'da Efes Pilsen ve Play Off'taki sıramızı savacağız. Ancak, geçen hafta Beşiktaş'ın devirdiğimiz gibi Efes'e de saf dışı edersek ikincilik için tek

engeli Bursa Tofaş maçı olacaktır» demektedir.

Bursa'da alınacak bir beraberlik dahi ikincilikleri ne yeteceğini bildiren Karakaplan, amaçlarının gelecek sezon İzmir'de bir şampiyonluk arınması etmek olduğunu sözlerine eklemiştir.

Isparta'da yapılan Türkiye Amatör Futbol Şampiyonası Grup Birinciliği müsabakalarında birinci olan Kuşadası amatör takımı. (Foto: ABO)

Aydın Kuşadası futbol takımı Isparta grubu şampiyonu

Isparta (ABO) — Amatör kulüpler grup müsabakalarının ilk kademesinde Aydın Kuşadası Isparta Grubu şampiyonu olmuştur.

Konya şampiyonu Beyşehir Gençlik, Eskişehir şampiyonu Demirspor, Denizli şampiyonu Denizlispor ve Aydın şampiyonu Kuşadası amatör takımları iki gün yap

ışıkları karşılaşmalarda grup şampiyonluğu için kıyasıya mücadele etmişlerdir.

İlk karşılaşmalarda Denizlispor Beyşehir Gençlik'i 3-1, Kuşadası da Demirspor'u 2-0 mağlup etmiş, ikinci karşılaşmalarda Beyşehir ile Demirspor karşı karşıya gelmişler ve ila 1-0 kazanan Bey

şehir üçüncü, Demirspor dördüncü olmuştur. Finalde kalan Kuşadası ile Denizlispor karşılaşmış da 1-0 Kuşadası'nın galibiyetiyle sonuçlanmış ve Kuşadası şampiyon, Denizlispor ikinci olmuştur.

Isparta grubunun şampiyonu Kuşadası bundan sonra yapılacak olan ikinci kademe maçlarına katılmaya hak kazanmıştır.

Van'da yapılan Türkiye Amatör Küme Futbol Şampiyonası Grup Birinciliği müsabakalarında birinci olan Karşıyaka takımı. (Foto: ABO)

VAN'DA YAPILAN AMATÖR KÜME TÜRKİYE FUTBOL MAÇLARINDA KARŞIYAKA GRUBUNDA BİRİNCİ OLDU. MAÇLAR 15 İLDE VE 62 İL TAKİMİNİN KATILMASIYLA YAPILDI

Van (ABO) — 62 il birinciliğinin katıldığı Türkiye amatör kümeye futbol birincilikleri 15 ilde yapılmıştır. Van'da yapılan grup birinciliği maçlarında Karşıyaka rakibi Ağrı Küpüran takımını 3-2 yenmiş, aynı gün Muş İdmaniyurdu

Van'da Ağrı Küpüran, Muş İdmaniyurdu, Bitlis Güzeldere ve Karşıyaka takımları grup birinciliği için mücadele etmişlerdir. Birinci gün yapılan maçlarda Karşıyaka rakibi Ağrı Küpüran takımını 3-2 yenmiş, aynı gün Muş İdmaniyurdu

da Bitlis Güzeldere takımını 2-0 yenmiştir.

İkinci gün yapılan grup birinciliği maçları da Karşıyaka takımlarının iyi hazırlanmaları nedeniyle kolaylıkla geçmiştir.

Çukurova'da derece alanlar ödülleri bugün alacak

ADANA, (A.A.) — Çukurova Üniversitesi Rektörü'nün Fakültesi Dekanlığına destekleriyle ziraat fakültesi «Toprak» gazetesinin düzenlediği yarışmaların ödül dağıtım töreni 4 Mayıs Cuma günü yapılacaktır.

Çukurova Üniversitesi Rektörü Prof. Dr. Lütfullah Aksungur ile rektör yardımcısı Prof. Dr. Nurettin Kaşka, aynı gün masa tenisi karşılaşmaları yapacaklardır. Üniversitedeki ödül dağıtım töreninde önce masa tenisi yarışmaları yapılacaktır, daha önce yapılan yarışmalarda da birinci gelenlere ödülleri verilecektir.

Aydınspor'un iki kalecisi de takımlarını terk etti

AYDIN, (ABO) — Aydınspor'un iki kalecisi Selçuk ve Nedim Aydınsporlu yetimhanelerle aralarında anlaşmazlık çıkması üzerine takımlarını terk etmişlerdir.

Yönetim Kurulu'nun kendilerine üç aylık muamelesi yaptığını, söz verildiği halde transfer ücretlerini alamadıklarını ve aldıkları parayı ödeyen Nedim ile Selçuk'un takımlarını terk etmeleri taraftarlar arasında da üzüntü yaratmıştır.

Konu ile ilgili olarak konuşan Selçuk «Yönetim Kurulu bizi adeta üç aylık gibi görüyor ve ücretimizi almıyor. Transfer ücretlerimizi bize söz verildiği halde halen ödenmedi. Ne zaman ödenecek anlatsak, tamam halledilecek deniyor ve kestiriliyor. Bu durum karşısında takımımdan ayrılmak zorunda kaldık, üzüldük» demiştir.

İzmir'de genç karma Türkiye'yi F. Almanya'da temsil edecek

İZMİR, (ABO) — Her yıl Genç Millî Takımımızın gönderildiği Uluslararası Ausburg Genç Takımlar Turnuvası'nda ülkemizi bu kez İzmir Genç Karma temsil edecek. 31 Mayıs - 6 Haziran tarihleri arasında Batı Almanya'da 25'i yapılacak olan turnuvaya iyi bir ekip gönderilebilmek amacıyla çalışmalar başlatılmıştır.

Futbol ajanı Avni Yelkenbicer ve antrenör Erdal Çubukçu, adayları saptamak için çalışmalara başladıklarını belirtmişlerdir. Futbol ajanı Yelkenbicer konu ile ilgili olarak şunları söylemiştir:

«Federal Almanya'da ülkemizi temsil edecek olan genç futbol takımımız en iyi şekilde hazırlanmak için çalışmalarını sürdürmektedir. Adayları hemen saptayarak antrenmanlara başlayan genç takımlar futbol turnuvasında ülkemizi en iyi şekilde temsil etmektedir.»

Kanada'ya, Japonya'ya ve Avusturya'ya seyahat ederseniz, orşanvî Moskova'da bulunduğunuz sürece misafiriniz olunuz. Oteli, yemek ve geziler ücretsizdir.

ANKARA OFFICE: 170005
KURUMLAR S.6.C. KIZILAY
İSTANBUL OFFICE: 450204
MİTİCAD 39 TARKİM

Üniversite Dergisi ve
LENİNCİLİĞİN SOSYALİST DEVRİM TEORİSİ
P.N. Fedoseyev başkanlığında bilim kurulu
66 TL
KONUK YAYINLARI
K. 749 SİRKESİ - İSTANBUL
Türkiye Değişim
TEMEL DAĞITIM
Orançılık, Kocaeli Cad.
No: 38/2 Çarşıoğlu - İST.

Türk-Sovyet Halklarının Kardeşliği
Türk-Sovyet ilişkilerinin Kısa Bir Tarihçesi'nin ışığında anti-Sovyet ve gerici akımlara zorunlu bir cevap
10 liralık Cevdet Aksoy
SÖRÜN YAYINLARI
İsteme Adresi: P.K. 231 Akaray/İst.
Dağıtım: TEMEL DAĞITIM

Politika

CGP ve AP Hilmi İsgüzar hakkında gensoru önergesi verdi

(Baştarafı 1. Sayfada)
ya da değiştirilerek, bakanın yetkisini aşarak bazı bakanlara büyük miktarda para aktardığı öne sürülmektedir. Aynı kişilerin bakan ve yöneticilerin mal bayanı ve meslini de istediği öne sürülen öngörde şöyle denilmektedir:

«Kurumun 1 milyar liradan fazla parası bakan İsgüzar'ın ve genel müdürünün elinde olduğu kullanılarak, Müdürler Kurulunun açık bir kararı olmadan, belli banka şubelerine, görülen ve dercede garip usullerle büyük miktarda paralar aktarılmıştır.»

Gensoru önergesinde Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İsgüzar'ın SSK binasında kenine ayrı bir bakan odası olduğu ve yarım milyon liralık sınırı aşan masrafları kurum tarafından Müdür Kuruluna kararı olmadan ödendiği savunulmaktadır.

Ahm-satimlarla ilgili de bazı yolsuzluklar yapıldığı öne sürülen gensoru önergesi şöyle denilmektedir:

«Soruşturma konusu olan bir alım-satım da, kurum kar-

şısında mal sahibini temsil eden, anlaşmaları imzalayıp kararları kurumdan bizzat

Türkiye, Rodezya'da

(Baştarafı 1. Sayfada)
masi söz konusu değildir. Rodezya halkının %97'sini oluşturan Afrikalıların gerçek temsilcilerinin aneak Birleşmiş Milletler denetimli altın da düzenlenecek ve ülkedeki bütün siyasi partilerin katılacağı demokratik seçimler sonunda belirlenebileceği görüşündedir.

Hatırılancağı üzere, aynı biçimde geçen yıl aralık ayın da Namibya'da düzenlenen seçimler de hükümetimiz tarafından tanınmamıştır.

Ecevit de yurt

(Baştarafı 1. Sayfada)
Ecevit'in de gazilere ve mültilere başlamasıyla mayıs sonlarından itibaren senato ara seçimi kampanyasının fiilen başlamış olacağı ve mültiler meydanlarının hareket kazanacağı tahmin edilmektedir.

taahhüt eden kişiyi, Başbakan lida yapılan ihbarlar üzerine soruşturma başlatmaz. Malatya'dan getirip SSK Müdür Yardımcılığına, hem de bir-iki gün için Bakanlık Müşaviri yaparak, durumu maskeleyerek suretyle tayin etmesindeki garabet maydandır.

Sosyal Güvenlik Bakanı Hilmi İsgüzar'ın SSK'dan bu günkü toplam hacimleri milyon bulan bir çok toah hut işleri almış kişilerle özel

ve yakın ilişkiler içinde olduğu savunulan gensoru önergesinde «Bu toahhüt işlerinin yürütülüşünde gözde batan durumlar vardır. Bir çok acı gerçekler bakanın görevden çekilmesiyle tam aydınlığa çıkacaktır» denilmektedir.

İzmir

(Baştarafı 1. Sayfada)
Bu arada, çevre belediyelerine ait otobüslerle bazı özel otobüsler taşıdıkları belirlenmiştir. Yolcu taşıyan özel otobüsler grevli işçiler arasında zaman zaman tartışmalar çıkarttığı gözlemlenmiştir. Grev nedeniyle ESHOT'a görevli toplam 2 bin 700 şoför ve biletiçi çalışmamış, 485 otobüs hizmet dışı kalmıştır.

Günde yaklaşık 3 binin üzerinde hayvan kesimi gerçekleştirilen belediye mezbahasında dün hiç kesim yapılmamıştır. Yetkililer, grevden önce kesilen etlerin tümünün dağıldığını, bu nedenle mezbahada tek gram et bulunmadığını söylemişlerdir.

TEMİZLİK İŞÇİLERİ

Greve katılan toplam 6 bin işçinin 1984'ünün temizlik işlerinde çalıştığı ve hizmetlerini durdurduğunu belirten yetkililer, İzmir'in temizlenmesinde kullanılan 41 temizlik aracının da garajlarda beklediğini ifade etmişlerdir. Belediye yetkilileri, temizlik işçileri grevinin bugün için önemli bir sorun olmadığını, ancak grevin uzun süre devam etmesi halinde sağlık açısından zararlı sonuçlar doğurabileceğini eklemişlerdir.

Türk Dil Kurumu

(Baştarafı 1. Sayfada)
Türk Birleşik Erkyurdus de memia gerekecektir. Bilindiği gibi, kurumun bir süre önce yayınladığı «Özleştirme kılavuzunda devlet sözlüğünden karşılığı «Erkyurdus» olarak gösterilmiştir.

ÖNERİLEN BAZI SÖZCÜKLER

Türk Dil Kurumu'na yabancı kökenli bulunarak özleştirilen sözcüklerden bazıları şunlardır:

Atölye: İşlik, Avans: Öndelik, Ambalaj: Sarmaç, Ayvakat: Sayınman, Amortör: Yumuşatmaç, Brifing: Özetleyim, Deodoran: Kokusavar, Emanet: Saklam, Ekvator: Eşlek, Fermuar: Kapayıcı, Hilal: Ayça, Hemşire: Sayın, Holding: Genortaklık, Hobi: Düşkü, Huzur suzlu: Eringsizlik, İhtiyacı: Yangın Söndürücü, İstah: Yiyecek, Jeton: Amahık, Kabristan: Gömülük, Kraker: Çırdak, Maket: Küçültü, Mask: Yüzkipi, Maske: Örtü, Moda: İzleni, Müteahhit: Sığnak, Rakam: Sayıt, Rezerv: Yedekçe.

İLAN

Bayrampaşa Halkevi Şubesi Devrim Mah. Altınpeş Mah. Karaca Sk. No: 32 olarak değiştirilmiştir.

YITIK

T.C. Emekli Sandığı İstanbul İktisat Bürosundan Uğur Şimşek'e ait 14.1.1979 vadedi ve 33.178.237 özel sayılı, vektölen aldığım moas çekini yitirdim. Hükümsüzdür.

İsrafil Şimşek

İLAN

ET VE BALIK KURUMU GENEL MÜDÜRLÜĞÜNDEN

2 adet yıllık asansörü komple montajlı işi yaptırılacaktır

1 - Kurumumuzca Ankara Et Kombinası için 2 adet ylık asansörü komple montajlı işi kapalı teklif usulü ile ihaleye çıkarılacaktır.
2 - Teklif mektupları 14.5.1979 günü saat 12'ye kadar E.B.K. Genel Müdürlüğü Genel Evrakına verilmiş olması gerekmektedir. Zarflar aynı gün saat 15.00'te ihale Komisyonumuzca açılacaktır.
3 - İhaleye ait şartname ve evraklar 200.- TL. mukabilinde Genel Müdürlüğümüzden (Mak. ve Tes. Da. Bşk. dan) temin edilebilir.
4 - İhaleye iştirak edecek firmaların dilekçe ve gerekli belgeleri ile en geç 9.5.1979 günü saat 17.00'ye kadar Genel Müdürlüğümüz Makina ve Teslat Dairesi Başkanlığına müracaat etmeleri ve 11.5.1979 günü saat 17.00'ye kadar yeterlik belgelerini almaları gerekmektedir.
5 - Kurumumuz 2490 sayılı kanuna tabi olmayıp ihaleyi yapıp yapmamahta veya dilediğine yapmaktaki serbesttir.

Basın - 14121 - 1438

Yabancı şirketler petrol arama faaliyetlerine hız verdi

(Baştarafı 1. Sayfada)
nın fon'dan ödenmesini ön gören hüküm, söz konusu şirketlerin, doğrudan üretimle ilgili faaliyetlerini sürdürmelerine olanak verecek biçimde yeniden düzenlendi ve «özendirici» etkide bulunacağı belirtilmektedir.

Edinilen bilgilere göre, 1979 yılının ilk üç aylık döneminde özellikle Shell'in üretiminde önemli sayılabilecek artışlar kaydedilmiştir. 1978 yılının ilk üç aylık döneminde 297.2 bin ton ham petrol üreten Shell, bu yılın eş döneminde yüzde 22.3 oranında fazla üretim gerçekleştirerek üretimi 363.8 bin tona çıkarmıştır. Mobil Oil'in üretiminde ise aksi yönde bir gelişme olduğu, bu şirketin ilk üç aylık üretim gerçekleşmelerinin geçen yılın eş dönemine göre yüzde 33.8 geride olduğu görülmektedir. Mobil Oil, 1979 yılının ilk üç aylık döneminde 66.1 bin tonluk ham petrol üretmiştir.

Türkiye'nin yılda 17 milyon ton dolayında ham petrol gereksinimi olduğunu, bu nun 2.7 milyon tonluk bölümünün yurt içi üretimle karşılanabildiğini bildiren yetkililer, özellikle bu üretimin artırılmasının amaçlandığını kaydederek, bunun için yolla gerçekleştirilebileceğini savunmaktadır. Bunun ilk yolunu TPAO'nun arama ve üretim faaliyetlerinin artırılması olduğu kaydedilmekte, i-

kincl olarak da, Türkiye'de üretimde bulunan şirketlerin bu faaliyetlerini sürdürmelerine olanak yaratabilmesi olduğu vurgulanmaktadır. Yetkililer, özellikle yabancı şirketler için, 20 sayılı kararla kurulması öngörülen fon ve bu kararda yer alan «petrol

le» şahsi ile, malfiyetin ca rı kuyu başı fiyatının yüzde 75'ini aşması halinde, aşan kısmın fon'dan ödeneceği yolundaki hükümün kuyuların işletilmesini sağlamak açısından «özendirici» nitelik te olduğunu belirtmektedir.

DUYURU

DANIŞTAY ÜÇÜNCÜ DAİRE BAŞKANLIĞINDAN

Esas No: 1979/570

Temily Komisyonu Birinci Dairesinin 3.5.1978 gün ve K: 1978/680 sayılı kararının bozulması istetiyle Kadıköy Vergi Dairesi Müdürlüğü tarafından Emiliyas Emanollidye karşı açılan ve Dairemizin E: 1979/4129 sayısında kayıtlı bulunan davaya ait dilekçenin, davalının adresinde bulunmaması nedeniyle kendisine tebliğ edilemediği anlaşılmıştır.

Davalının, son duyuru gününü izleyen 15 günün bitiminden başlamak üzere 30 gün içinde davaya ilişkin dilekçeyi almak üzere Danıştay Onüçüncü Dairesi Başkanlığına başvurması veya dilekçe kendisine gönderilmek üzere açık adresini bildirmesi 7201 sayılı Tebligat Yasasının 23 nci maddesi gereğince bildiri yerine geçmek üzere duyurulur.

(Basın: 14425) - 1445

GİRESUN İLİ DAIMİ KOMİSYON BAŞKANLIĞINDAN

Mülkiyeti Giresun İli Özel İdarene ait bulunan Tirebolu İlçesi Çarşı Mahallesi, Amiral Sükrü Okan Caddesindeki 404 M2 83 dm yüzölçümüne sahip Dumlupınar İlkokulu arsa ve üzerindeki kargır bina 2490 sayılı Kanunun 31 ci maddesi gereğince kapalı zarf usulü ile satılacaktır. Muhammen bedeli 10.000.000.- lıra olup geçel teminatı 300.000.- liradır. Bu işe ait şartname her gün mesai saatleri dahilinde Daimi Komisyon Kaleminde ve Tirebolu İlçesi Özel İdare Memurluğunda görülebilir. İhale 5.6.1979 Salı günü saat 15 de li Makamında toplanacak Daimi Komisyonca yapılacaktır. Teklif mektupları ihale saatinden en az bir saat öncesine kadar makbuz mukabil Komisyon Başkanlığına verilecek veya posta ile taahhütlü olarak gönderilecektir. Postadaki gecikmelerin kabul edilmeyeceği ilan olunur.

(Basın: 14192) - 1446

KONUT İNŞAAT İLANI

1 - İstanbul S.S. Otosan İşçileri Birlik Yapı Kooperatifi adına «61- adet işi konutunu ihtiyacı etmek üzere yapılacak konut inşaatı kapalı zarf usulüyle ve götürü bedel esaslarına göre ekstimye ait teklif şartnamesindeki şartlarla ekstimye çıkarılmıştır.

2 - İhale hesaplama bedeli 18.990.533 lıra 9' kurustur. Bu bedelle, ekstimye ait teklif şartnamesindeki ve inşaat sözleşmesi tasarımsındaki şartlar altında konutların Emlak Alım Vergileri ile iskan ve işletme ruhsatı harçları dahildir.

3 - Bu işe ait şartnamlere ile ihale evrakı Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğü İnşaat İşleri Müdürlüğü ile Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Müdürlüğünde görülebilir.

4 - Ekstimye 24/5/1979 günü saat 10.30'da Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Müdürlüğünde iş sahipleri tarafından kurulacak ihale komisyonu marifetiyle yapılacak. Keşin ihale Sosyal Sigortalar Kurumu Genel Müdürlüğünde neticelendirilecektir. Muteahhit inşaat sözleşmesini iş sahibi Kurum ve Kooperatifle m i tereken aktececek, ödemeler Kurum tarafından direkt olarak müteahhide yapılacaktır.

5 - Ekstimye girebilmek için istekillerin, a) Muteahhitlik karnesini - C- grubundan ihale ve esas bedelin 2/3'ü kadar) b) Teknik araçlar bildirisi, c) Sözleşme tasarisinin 5. maddesinde kayıtlı teklif elemanların çalıştırılacağına dair taahhütnamesini (noter tasdikli) d) Sermaye ve kredi olanaklarını açıklayan mali durum bildirisi (Banka'dan) e) Müracaat tarihinde taahhüdü devam eden işlerini açıklayan bildirisi, f) Müracaat tarihine kadar tam olarak başanılan işler bildirisi,

Eklemek suretiyle ihale tarihinden (ihale günü hariç) en az üç gün evveline (21/5/1979 günü mesai saatı sonuna) kadar Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Müdürlüğüne yazılı müracaatta bulunmaları. «Yeterlik belgesi» almaları ve yeterlik belgesini kapalı teklif zarflarına koymaları şarttır.

6 - Geçel teminat miktarı 593.466,17 TL. olup, istekillerin Sosyal Sigortalar Kurumu İstanbul Emlak ve İnşaat Müdürlüğüne yatırarak makbuzunu veya geçel teminat mektubunu kapalı teklif zarfına koymaları şarttır.

7 - İstekillerin kapalı teklif zarfını makbuz mukabilinde ihale komisyonu başkanlığına ihale saatinden önce bir saat evvel vermeleri şarttır.

8 - Kurum, Yeterlik belgesini verip vermekte ve ihaleyi yapıp yapmamakta veya dilediğine yapmaktaki serbesttir.

9 - Telgraf ile müracaatlar ve postadaki vakit gecikmeler kabul edilmez.

10 - Belediyelerce ilânlardan alınacak vergi ve resimler müteahhit firmalara ait olacaktır. Akaak, ihale yapılmadığı takdirde belediyelere ilânlardan alınacak vergi ve resimler kooperatif tarafından ödenecektir.

Kayıtlan ilan olunur.

(Basın: 3331) - 1449

İSTANBUL 9. CU İCRA MEMURLUĞUNDAN GAYRİMENKUL SATIŞ İLANI

Dosya No: 1979/202

Şişli - Bozkurt mahallesi - Eşref Efendi sokakındaki, 133 kapı numaralı, 218 pafta, 1305 ada, 65 parsel sayılı ve 204.47 M2 sahah kargır apartmanının 1.nel kat 7 nolu meşkene 153/1710 arsa payına mukabil 1/3 hissesi ipotek borusundan dolayı açık artırma suretiyle satışa çıkarılmıştır.

İMAR DURUMU: İst. Bel. İmar Müd'nün 25.15. 1978 tarih ve 5673 sayılı İmar krokisine göre: bitişik nizam, krokide taralı kısımda, H: 15.50 Mt. İrfanda inşaat yapılabileceği bildirilmektedir.

EVN: 1. Gayrimenkul Pangaltı'da Ana caddeye sol taraftan paralel olan Eşref Efendi sokakı üzerinde kapısının üzerinde GÜL-APT-133 yazılı bir bodum, bir zemin ve 3. normal kattaki müteşekkil önlü H.T.B. mozaik kaplı 1.01 katta 7 nolu dairedir. Bu dairede bir L salon, salonun küçük ve 3.00x3.00M2 lik küçük kısmı antre gibi olmaktadır. Salonun önü boydan boya cam olup Eşref Efendi sokakına bakmaktadır. Antreye bitişik 1.00 mt. genişlik ve 6.50 m. uzunluğundaki koridorun sol tarafında sırası ile mutfak, banyo ve alafraza yüzünümara, küçük bryatak odası bulunmaktadır ve bunlar aydınlatılan ışık almaktadır. Koridorun nihayetinde ise yatak odası bulunmaktadır olup 12.00 M2 dir. Mutfak zeminli karo mozaik olup, altı dolap olan fayans bir tezgah ve alçı bir davlumbazla mücehhezdir. Banyoda da zemin yine karo mozaik olup duvarlar 1.50 m. yüksekliğe kadar fayans ile kaplıdır. Ayrıca bir kurna, bir lavabo ve bir de alafraza yüzünümara klozeti bulunmaktadır. Yatak odaları muşamba döşeli olup muşambanın altı ahşaptır. Binanın tavani alçı karton piyerlerle donatılmıştır. Yayı umumiyetle 1.01 ve 2.01 m. duvarları, 65 M2 faydalı alana sahiptir. Elektrikli, suyu ve havagazı şebekesi mevcut olup yalnız bu daire havagazı kullanılmamaktadır.

KIYMETİ: Lot kattaki 7 nolu dairenin tamamına 900.000.00 TL. kıymet takdir edilmiş olup, satış yapılacak olan borçluya ait 1/3 hissesine 300.000.00 TL. kıymet takdir edilmiştir. Müzayedeye iştirak edeceklerin muhammen kıymetin % 10 nispetinde nakit teminat akçesi yatırmaları veya millî bir bankanın teminat mektubunu ibraz etmeleri leap eder. Delilalye resmi, ihale damga pulu bedeli, tapu harç ve masrafları alıcıya atılır.

İlk açık arttırması 3.6.1979 Cuma günü saat 10.45'den 11.15'e kadar İstanbul'da 9.cu İcra Dairesinde yapılacaktır. Arttırma şartnamesi herkesin görebileceği için 23.5.1979'dan itibaren dairedaki özel kartonda açık bulundurulacaktır. Talpillerden şartname talep edildiğinde 500 krs. luk posta pulu gönderildiğinde adreslerine bir örneği gönderilecektir. İlk açık arttırmada teklif edilen bedel muhammen kıymetin % 75 ni bulmadığı takdirde önce arttırmanın taahhüdü baki kalmak üzere arttırma 10 gün daha uzatılarak onuncu 18.6.1979 Pazartesi günü saat 10.45'den 11.15'e kadar yine İstanbul'da 9.cu İcra Dairesinde yapılacaktır. İkinci açık arttırma önce arttırma ihale olacaktır. İpotek sahibi alacaklılarla diğer işgillerin ve itiraf hakkı sahiplerinin haklarını, faiz ve masrafa dair olan iddialarını dayanağı belgelerle 15 gün içinde İcra Dairesine bildirmeleri leap eder. Aksi halde hakları tapu siciline sabit olmaadıkça satış bedelinin paylaşılmasından haric kılınlar. Daha fazla bilgi edinmek isteyenlerin memurluğumuzun 978/202 sayılı dosya numarası ile memurluğumuza müracaatları, alıcıların satış mahallinde ve saatinde hazır bulunmaları ilan olunur.

(Basın: 3337) - 1449

KONUK YAYINLARI

- GÜNÜMÜZ DÜNYASI VE LENİNCİLİĞİN SOSYALİST DEVRİM TEORİSİ P. N. Fedoseyev 65 TL
- SSKP DENEYİMİ VE DEVRİMCİ TEORİ (kollektif) 60 TL
- DÜNYA KOMÜNİST HAREKETİ Sovyet Marksizlik-Lenincilik Enst. 50 TL
- DEVRİM SÜRECİNİN DİYALEKTİĞİ V. Krosin 27.50 TL
- GÜNÜMÜZDE KADINLARIN DURUMU N.A. Kovalski, V.P. Bironova 37.50 TL
- Yöntemleriyle ve Manevralarıyla YENİ SÖMÜRGEÇİLİK V. Vahnesur 60 TL
- HELSINKİ VE SONRASI 15 TL
- YAKIN ÇAĞLAR TARİHİ 11643 - 1970 N. V. Yeliseyeva, A. Z. Manfred (fot. altı bira) 110 TL
- MAONUN TEORİK GÖRÜŞLERİNİN ELESTİRİSİ (2 basım) 40 TL M. I. Stodkovski, F.V. Konstantinov
- İŞÇİ SINIFININ ENTERNASYONALCI ÖĞRETİSİ MARKSİZLİK - LENİNCİLİK M. A. Suslov 20 TL (İngilizce)
- LENİNCİLİK VE SSCB DIŞ POLİTİKASI K. İkonov 15 TL
- LENİN İRESİMİ KISA BİYOGRAFİ 15 TL
- «KAPİTAL» ÜZERİNE TEMEL KURSLAR Walter Schellenberg 15 TL
- «EMPERVALİZM» ÜZERİNE TEMEL KURSLAR Ernst Hock - Hannes Wunderlich 15 TL
- Garçekte ve Eylemde HUKUKUN PAVI Monique ve Roland West 35 TL
- ÇAĞIMIZDA KAPİTALİZM VE AYDINLAR S. Nadel 10 TL
- TOPLUM VE GENÇLİK (kollektif) 15 TL
- ÇAĞDA REVİZYONİZMİN ELESTİRİSİ P. N. Fedoseyev Altın Kösing 15 TL
- SINIFUZLAŞMASI, SINIF MÜCADELESİMİ? V. Usenin (İkinci Basım) 20 TL
- BARİŞÇİNDE BİRLEŞİK YAŞAM POLİTİKASI Vitali Korlanov 12.50 TL
- YAŞASIN DİSK 60 TL
- Marksiz-Lenincil FELSEFE SÖZLÜĞÜ (Yeni baskısı hazırlanıyor)
- SENDİKALİ İŞÇİNİN DERS NOTLARI T. Moden - İ. Sendikası Editim Dairesi 25 TL
- EĞİTİM POLİTİKASI VE PEDAGOGİ ÜZERİNE Lenin 35 TL

Türkiye için tek dağıtım: TEMEL DAĞITIM Hıncay-İ. Etil Sok. Oranbey İhtisat No:4 Kat:1 Cöğazda - İstanbul

BRECHT

HİTLER FAŞİZMİ ÜZERİNE KONUŞMALAR

• PROLETERİN PEYGAMBERİ • İSVEÇ YADA İNSAN SEVGİSİ • BEYLERİN SOYLARI • ADİNEYDİHERNEYSİNİN DÜZENİ v. b. ÜZERİNE KONUŞMALAR KAPSA YAN BU ESERİNDE «BRECHT» KAPİTALİST TOPLUM DÜZENİNİN HEMEN HER KESİMİNİ DİYİLEKTİK MANTİĞA DAYANARAK KIYASLA ELESTİRİREN ÖZELLİKLE HİTLER FAŞİZMİNİ ODAK NOKTASI OLARAK ALIYOR?

KONUK YAYINLARI

PK749151